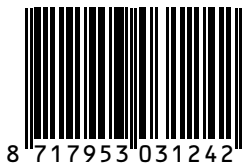


ADVERTENTIE

JURA Specialist
de Vries | elektro
SINDS 1930 BEELD • GELUID • WITGOED
Emmastraat 10 - Rijswijk - www.devrieselektro.nl f @



WWW.DENHAAGCENTRAAL.NET

[f DENHAAGCENTRAAL](https://www.facebook.com/DENHAAGCENTRAAL) [X @DENHAAGCENTRAAL](https://twitter.com/DENHAAGCENTRAAL) [@ DEN_HAAG_CENTRAAL](https://www.instagram.com/DEN_HAAG_CENTRAAL)



Strijd voor solidariteit

Het nieuwe asielbeleid stemt mensen bezorgd, maar ook strijdbaar. “De strafbaarstelling van illegaliteit is alleen maar meer reden om door te gaan.”

3

Foto: DHC/Storm Groenendijk



Woelig Weigeliaplein wacht op sloop

5

Foto: DHC/Storm Groenendijk



Bezinning en genot bij wijnbar De Filosoof

9

Foto: Casper van Dort

Paters verlaten Oude Molstraat

7

Nieuw Indisch festival op Lange Voorhout

13



Christiaan Weijts

HET MASKER EN DE WAARDEBON

Bij koffietent John & Junes in de Archipelbuurt, aan de rand van de Scheveningse Bosjes, scharrelt iemand rond bij de vuilcontainers. De man draagt zo’n Anonymus-masker – spierwit, dunne snor boven een steriele grijs – niet voor z’n gezicht, maar omhooggeschoven, als een helm op zijn kruin. Omdat hij voorovergebogen de vuilniszakken doorzoekt, staart dat masker je aan, tussen de bladeren, spookachtig dansend op een gedrongen lijf.

Op het terras zitten wat oudere dames, met een hondje aan hun voeten. Een man vult een puzzel in de krant in. Kalm, tijdeloos en Haags.

De statiegeldzoeker heeft een korte broek en een vaalgeel T-shirt. Zijn fiets staat achter de koffietent naast het bospad. Niemand lijkt hem op te merken. Het doorzoeken gebeurt ook in alle kalmte. Hij knoopt de zakken na inspectie netjes weer dicht. Routine maakt je onzichtbaar. Of bijna onzichtbaar.

Zou hij daarom dat masker dragen? Om te verdwijnen, onbereikbaar te blijven voor de blikken van anderen? Na gedane zaken sleept hij zijn grote plastic zak naar zijn fiets en schuift hij het masker weer voor zijn gezicht, alsof hij een vizier dichttrekt. Daaroverheen een zonnebril.

Een vrouw die haar hondje uitlaat, schrikt nu toch van wat eruitziet als een archetypische boef uit een tekenfilm: iemand die gemaskerd is en een grote zak over zijn schouder draagt. Maar ook zij heeft de situatie binnen drie tellen gelezen. Ze knikt, glimlacht, en stapt weer door. Ze zijn hier wel wat gewend. Hier vlak achter stonden vóór de NAVO-top nog wat tenten op een heuvel, waarin daklozen sliepen. Dat is waarvoor ik hier eigenlijk kwam.

Tijdens de NAVO-top moesten ze hier weg, en kregen ze opvang in een schoolgebouw. Nu lijkt de omgeving rond het World Forum op een festivalterrein dat wordt afgebroken. Bij Pinkpop en Lowlands blijven dan altijd goedkope tentjes achter. Decathlon wil die verspillings tegengaan: je krijgt geld terug als je ze inlevert. Maar hier is het precies andersom. De tentjes zijn verdwenen en het Leger des Heils heeft in overleg met

de gemeente tegoedbonnen gekocht bij Decathlon, voor een nieuwe kampeeruitrusting.

Zeventig euro. Typisch zo’n bedrag waarover vergaderd moet zijn. “Honderd doen?” “Ben jij mal? Mijn dochter ging naar Mysteryland en had voor drie tientjes een prima tent.” “Slaapzakken heb je d’r voor vijftien euro.” “Nou ja, vijftig staat ook weer zo krenterig.” “Vijfzeventig?” “Zeventig.” “Verkocht. Ik loop er tijdens de lunchpauze wel even binnen, want ik heb zelf ook nog een nieuwe sportzonnebril nodig.”

Bij alle bospaden staan borden. ‘Houdt u zich wel aan deze regels?’ Kamperen is verboden. Het doorge-

‘Een ramp in slow motion’

streepte icoontje toont een idyllisch punt-daktentje, onder een hemel met sterren en een maantje.

Dat er nu een cadeaubon is om te doen wat de gemeente verbiedt, toont de totale machteloosheid die er zichtbaar is tegenover deze groep mensen. Het zou gaan om zo’n 35 gevallen, 2450 euro. De NAVO-top kostte 183,4 miljoen, die cadeaubonnen vormen dus één vijfenzeventig-duizendste van het budget.

Terecht concludeert het Straat Consulaat op zijn website: ‘Het toont gewoonweg aan hoezeer het hele systeem dat bedacht was om dakloosheid aan te pakken, via opvang en zorg, compleet kapot is. Een ramp in slow motion.’

Het beeld van die feestelijke cadeaubon illustreert dat op een fatale manier. Het lijkt een warm gebaar, maar is natuurlijk kil en verkramp. Ja, het is precies als dat Anonymus-masker. Misschien draagt die man dat niet om achter te verdwijnen, maar om iets terug te kaatsen. Onze reactie op wat we zien, maar liever onzichtbaar houden. Een brede glimlach die ijskoud is.

Christiaan Weijts is schrijver te Den Haag.



Het parkeerterrein waarvan de vergunning wordt aangevochten is al in gebruik. | Foto: DHC

Vergunning parkeerterrein Voorlinden op drijfzand

De afgegeven natuurvergunning voor een extra parkeerterrein bij museum Voorlinden heeft flinke vraagtekens veroorzaakt bij de Raad van State. De kans bestaat dat de vergunning alsnog sneuvelt.

Door Adrie van der Wel

De effecten van het toenemende verkeer op de beschermde natuur van Meijndel zijn door de provincie op een twijfelachtige manier beoordeeld bij het verlenen van de vergunning voor een tweede parkeerterrein bij museum Voorlinden in Wassenaar. Dat bleek vorige week woensdag tijdens een zitting bij de Raad van State.

De vergunning werd aangevochten door milieuorganisatie Mobilisation for the Environment (MOB). De Haagse rechtbank verwierp de bezwaren, maar de Raad toonde zich duidelijk kritischer. De provincie keek alleen naar de gevolgen van het tweede parkeerterrein voor de beschermde natuur. De effecten van het museum en het eerste parkeerterrein waren immers al eerder be-

oordeeld, dus dat hoefde niet meer, betoogde de advocate van het museum. En de effecten van het tweede parkeerterrein zijn volgens de provincie en het museum zo gering, dat de natuur er niet door wordt geraakt.

Opknippen

Een mooi staaltje salamitactiek, vindt MOB. Een project opknippen in delen en alleen naar de milieugevolgen van een van de onderdelen kijken in plaats van naar het nieuwe geheel. “Als je die gedachte volgt, dan is dat gek. Want de mensen komen toch voor het museum en niet alleen voor deze nieuwe parkeerplaats,” stelde een van de staatsraden. “Dit parkeerterrein is toch onlosmakelijk van het museum? Waarom zou Voorlinden dit tweede parkeerterrein aanleggen voor mensen die niet naar het museum gaan?”

Raadsman Valentijn Wösten van MOB: “Het Europese Hof van Justitie hanteert hierover duidelijke jurisprudentie. Het is niet geoorloofd om een project op te delen.” Een andere staatsraad wees naar recente eisen die de Raad stelt voor de beoordeling van effecten voor de beschermde natuur. En die eisen gelden met terugwerkende kracht, tot jaren terug. Bo-

vendien moet eerst worden gekeken of de natuur niet kan worden verbeterd in plaats van het toelaten van een extra parkeerterrein, dat in elk geval geen verbetering is.

Ecologisch onderzoek

Volgens MOB heeft de provincie ook ondermaats ecologisch onderzoek verricht. Zo zou de provincie geen bodemonderzoek in Meijndel hebben gedaan, stelde Wösten. Uit onderzoek in opdracht van MOB bleek een ernstige verzuring van de bodem een mogelijk gevolg. De provinciewoordvoerders houden toch vast aan hun onderzoek, dat ook door de rechtbank werd goedgekeurd.

Het tweede parkeerterrein ligt er al en is ook al in gebruik, zegt Joop van Caldenborgh, de eigenaar van het museum. Het is aangelegd op verzoek van de toenmalige burgemeester van Wassenaar, omdat die bang was voor parkeeroverlast in de buurt. Volgens de MOB-raadsman is dat destijds zonder omgevingsvergunning gebeurd; de milieuvereniging moest het gemeentebestuur meerdere malen vragen om te handhaven.

De Raad doet over enkele maanden uitspraak.

Gemeente moet meer Oekraïners opvangen

Door Thijme van der Burg

De gemeente Den Haag moet meer Oekraïense ontheemden huisvesten, terwijl de beschikbare ruimte en middelen daarvoor ontbreken.

Eerder sprak het college van Ben W de ambitie uit om 1250 opvangplekken te realiseren voor deze doelgroep, maar het ministerie van Asiel en Migratie verhoogt de inspanningsverplichting naar 2077 plekken. Die verhoging is noodzakelijk, aangezien de gemeente nu ook verantwoordelijk is voor Oekraïners die eerder zelfstandig in de stad woonden, maar hun huisvesting zijn kwijtgeraakt.

In een recente brief aan de gemeenteraad benadrukt het stads-

bestuur dat het realiseren van deze extra opvangcapaciteit een ‘forse’ opgave is. ‘De meest dichtbevolkte stad van Nederland heeft immers ook andere grote uitdagingen, zoals het terugdringen van de woningnood en het aanpakken van het tekort aan opvangplekken,’ aldus het stadsbestuur.

Structureel tekort

De gemeente heeft een structureel tekort aan opvangcapaciteit. Momenteel beschikt Den Haag over 1115 opvangplekken voor asielzoekers, terwijl de gemeente op grond van de Spreidingswet verantwoordelijk is voor het faciliteren van in totaal 2189 opvangplaatsen. Onlangs zijn circa 400 Oekraïense ontheemden overgeplaatst van het voormalig

ministerie van Sociale Zaken (SoZa) naar een alternatieve opvanglocatie, om ruimte te maken voor de opvang van andere vluchtelingen.

In een eerdere raadsbrief over SoZa gaf het college reeds aan dat het de laatste tijd steeds uitdager is geworden om opvangplekken en huisvesting te realiseren voor kwetsbare doelgroepen. Dit komt onder meer door de aanhoudende druk op de markt voor betaalbare woningen en beschikbare kantoorruimte. Daarnaast heeft de gemeente te maken met oplopende bouwkosten en stijgende rentes, waardoor bestaande businesscases voortdurend moeten worden bijgesteld. Ook heeft de stad de afgelopen periode beperkte ondersteuning ontvangen van het kabinet.

Meldingen van discriminatie in Hofstad ruim verdubbeld

Het aantal meldingen van discriminatie in Den Haag is in 2024 met 109 procent toegenomen ten opzichte van een jaar eerder. Dat blijkt uit een rapport van Discriminatie.nl Den Haag.

In 2024 ontving Discriminatie.nl Den Haag, dat deel uitmaakt van de Gemeentelijke Ombudsman, 607 meldingen van discriminatie. In 2023 waren dit er nog 290. Enerzijds komt deze ruime verdubbeling voort uit het feit dat mensen het meldpunt beter weten te vinden, anderzijds is dit ‘slechts het topje van de ijsberg’, omdat veel mensen drempels ervaren om discriminatie te melden, aldus het rapport.

De meeste meldingen gingen over discriminatie op grond van afkomst, huidskleur, godsdienst en geslacht. Bijna de helft van het aantal gevallen viel in de categorie ‘ras’ (264), 62 gingen over nationaliteit, 68 mensen maakten melding van discriminatie op basis van geslacht en 66

op basis van godsdienst, waarvan er 27 over de islam gingen. Van antisemitisme werd 13 keer melding gedaan.

Dreigbrieven

Het rapport geeft een aantal schrijnende voorbeelden. Bij de bezichtiging van een huurwoning werd een moslimgezin geconfronteerd met op de muren gekalkte teksten als ‘moslim dood’ en ‘moslim verboden’. Een vrouw werd vanwege haar seksualiteit uitgescholden door haar buren en ontving dreigbrieven, tot het punt dat ze zich niet meer veilig voelde in haar eigen huis.

In februari van dit jaar presenteerde de gemeente een plan tegen antisemitisme. Een plan tegen moslimdiscriminatie moest voor het zomerreces bij de gemeenteraad liggen, maar dat is niet gelukt. In 2021 heeft de gemeente haar antidiscriminatiebeleid geüpdatet met de beleidsnota ‘Op weg naar een inclusieve samenleving’.

Kritiek op harder asielbeleid

Gaat de hulp ondergronds?

Er is veel te doen om de nieuwe asielwet, die ongedocumenteerd verblijf in Nederland en hulp aan ‘illegalen’ strafbaar maakt. Wordt de logeerkamer nu een onderduikplek?

Door Hester Heite

Acht partijen in de Haagse gemeenteraad hebben het stadsbestuur opgeroepen niet te handhaven op de strafbaarheid van illegaliteit in de stad. De politie heeft laten weten daar ook niet de capaciteit en middelen voor te hebben. Het landelijke NetwerkDak stuurde een brandbrief aan de Tweede Kamer over ‘de ondermijning van hulp aan mensen in nood’, die werd ondertekend door onder meer de Haagse hulporganisaties Stichting voor stad en kerk (STEK), de Haella Stichting en het Straat Consulaat.

Kortom, er is volop kritiek op de Asielnoodmaatregelenwet waarmee de Kamer vorige week instemde. Dat geldt ook voor de nieuwe Woningwet, die verbiedt statushouders voorrang te geven bij het toewijzen van een sociale huurwoning. Dit ‘strengste asielbeleid ooit’ was de afgelopen tijd hét onderwerp van gesprek. Ook aan de keukentafel van de 63-jarige Willemin van Gent, in het souterrain van een herenhuys aan de Groot Hertoginnelaan in de wijk

Duinoord. Aan die tafel zitten niet alleen zij en haar man, maar ook hun Syrische gast Abeer Albatal.

De 33-jarige Albatal trakteert op een ‘typisch Syrisch’ toetje dat ze heeft gemaakt van rijst, melk, suiker, oranjebloesem en rozenwater. Ze vluchtte drie jaar geleden voor de oorlog in haar thuisland naar Nederland. Hier kreeg ze een verblijfsvergunning voor vijf jaar, maar een woning heeft ze nog niet. “Heel veel Nederlanders wachten ook op een huis,” beseft ze. “Dit is hun land. Maar ik kan niet terug naar dat van mij, het is er niet veilig.” Het leven in ‘de kampen’, zoals Albatal asielzoekerscentra noemt, viel haar zwaar. “Geen privacy, te veel mensen, te veel problemen.”

Op zolder

Nu slaapt ze bij Van Gent op zolder. Dat klinkt spartaans, maar dat is het allerm minst. “We hebben een extra badkamer en we hebben alle ruimte,” aldus Van Gent. “Toen onze zoons uit huis gingen, kregen we last van vierkantemeterschaamte.” Ze lieten een kitchenette plaatsen in een van de vrijgekomen slaapkamers, waar sinds vijf jaar een conservatoriumstudent uit Suriname woont. “We hadden nog een kamer over, dus hebben we ons aangemeld bij Takecarebnb.”

Takecarebnb is een landelijke vrijwilligersorganisatie die sinds 2015 zogenoemde statushouders vanuit asielzoekerscentra tijdelijk onder-

brengt bij gastgezinnen, in afwachting van een eigen huurwoning. “Ik heb inmiddels 150 vluchtelingen ontmoet,” vertelt Joke Moes (73), die ruim zes jaar voor de organisatie werkt. Ze koppelt en begeleidt gastgezinnen en hun logés. “In Den Haag hebben we de meeste adressen: vijftien in totaal.”

Het Landelijk Ongedocumenteerden Steunpunt (LOS) doet met het project Netwerk Ongedocumenteerden Onderdak hetzelfde als Takecarebnb, maar dan voor mensen zonder verblijfsvergunning. Dat zijn er in Nederland tussen de 23.000 en 58.000. “We hebben in een jaar tijd twintig mensen die niet in de opvang terechtkonden verder kunnen helpen. Ook een paar in Den Haag,” vertelt coördinator Joset van der Hoeven. “Dat is natuurlijk geen duurzame oplossing, maar het is wel een manier om een tegengeld te laten horen. De strafbaarstelling is alleen maar meer reden om daarmee door te gaan. We proberen zoveel mogelijk solidariteit te creëren. Dat is nu extra hard nodig.”

Ander adres

Het in huis nemen van een vluchteling kan heftig zijn, ondervond Van Gent. Haar eerste gast was een Oekraïense vluchteling. “Dat was geen

vond een ander adres voor hem: “Ik probeer matches te maken waarmee iedereen blij is.” Drie keer bleek scheepsrecht: Albatal is zangeres, net als haar gastvrouw. “We kunnen goed met elkaar praten,” zegt Van Gent, “al is er door de taalbarrière heus nog geregeld miscommunicatie.”

De Syrische omschrijft haar verblijf bij het Haagse stel als een verademing en ‘een mooie kans om de taal te oefenen en te leren over de Nederlandse cultuur’. Ze woont er

bij ons melden; dat laatste aantal zal alleen maar toenemen.”

Contact

“Het zou mooi zijn als meer mensen zichzelf en hun huis openstellen,” vindt Van Gent. “Natuurlijk lever je een beetje privacy in, maar ik denk dat er veel mensen alleen in een groot huis eenzaam zitten te zijn. Ik vind het contact met Abeer fijn, het geeft me een goed gevoel om haar te helpen en ze kan ook nog eens heel lekker koken.” Over het veranderende asielbeleid is ze duidelijk: “Ik zou dit ook doen voor een ongedocumenteerde. Ik ben een sociaaldemocraat en vind dat iedereen recht heeft op een goed leven en geluk. Maar ik weet ook dat niet iedereen er zo over denkt.”

“Hulp strafbaar stellen zal misschien mensen afschrikken, omdat ze niet in de problemen willen komen,” verwacht Van der Hoeven. “Maar er zullen ook mensen zijn die er juist door in actie komen. Dat zie je aan hoeveel mensen zich nu uitspreken tegen de asielwet. Ik denk niet dat het uiteindelijk nodig zal zijn om ondergronds te gaan, omdat hulp vaak wordt gegeven door mensen met privileges die beschermd worden door internationale regelgeving. Maar we moeten ze wel goed informeren over hoe dit te doen zonder de mensen waarover het gaat in gevaar te brengen. Velen van hen wonen en werken hier al tientallen jaren in een kwetsbare positie. Als hun verblijf strafbaar wordt, durven ze misschien helemaal niet meer om hulp te vragen. Dat vergroot de problemen alleen maar.”

Meer informatie: www.stichtinglos.nl en www.takecarebnb.org

‘Solidariteit is nu extra hard nodig’

inmiddels twee maanden. Over een maand volgt een evaluatie en eventuele verlenging tot maximaal negen maanden. “Er wordt heel vaak verlengd, maar gastgezinnen moeten de mogelijkheid hebben om te stoppen als het genoeg is,” stelt begeleider Moes. “Dan kunnen we naar een ander gezin kijken. Maar hopelijk heeft de gast voor die tijd een eigen plek.”

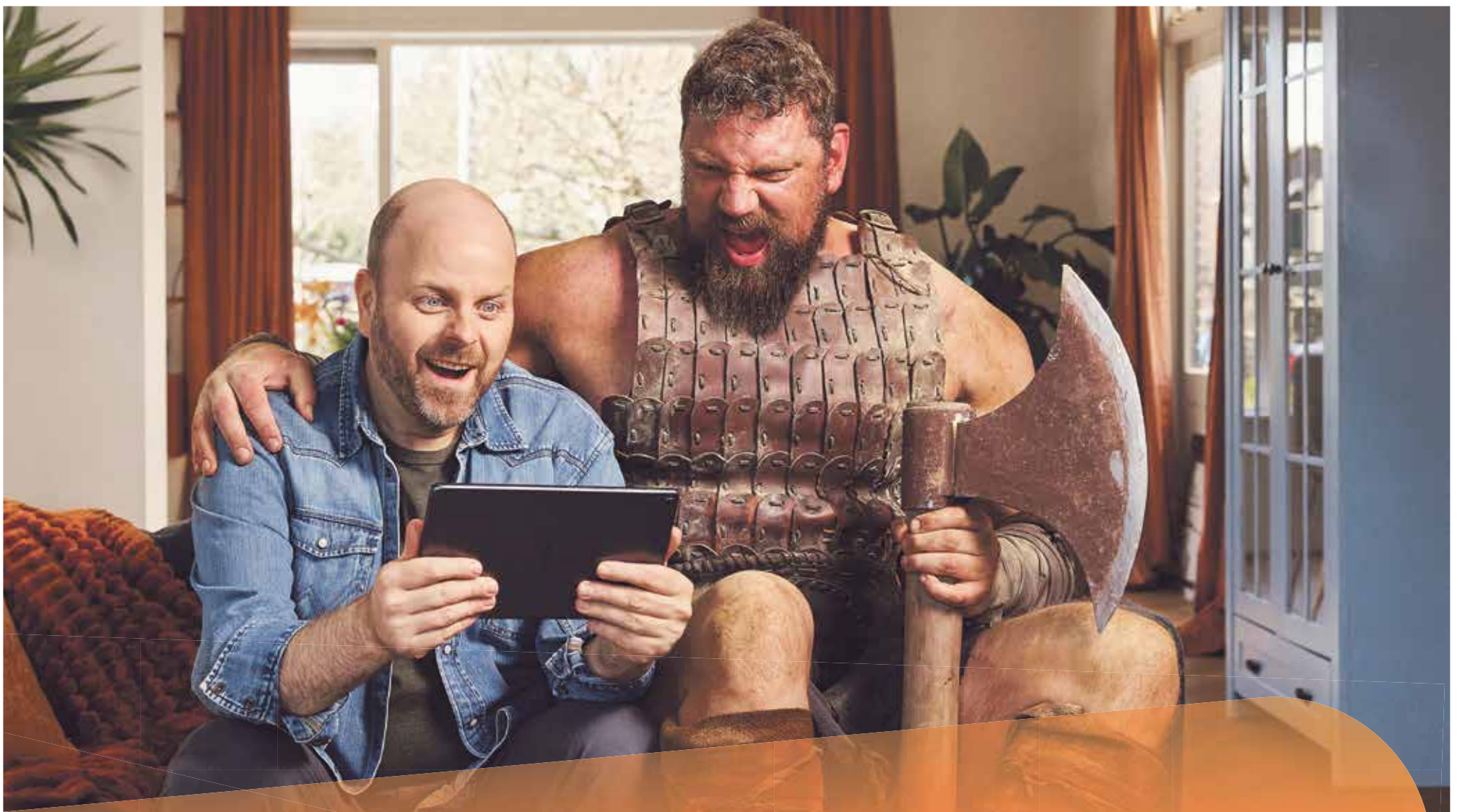
Als statushouders geen voorrang meer krijgen op een sociale huurwoning, zal het wachten daarop maanden langer duren, vreest Moes. “Dat legt meer druk op de asielzoekerscentra. En dus ook op ons. Wij hebben nu plek voor 500 van de 1500 vluchtelingen die zich jaarlijks

‘Ik zou dit ook doen voor een ongedocumenteerde’

succes, doordat zij kampte met ernstige psychische problemen,” vertelt ze. “Daarna kwam er een man met wie we geen klik hadden.” Moes



Willemin van Gent, Abeer Albatal en Joke Moes bespreken het asielbeleid aan de keukentafel in Duinoord. | Foto: DHC/Storm Groenendijk



Wifi Garantie. Ook bij jou thuis in Den Haag

Hoe sneller je internetverbinding, hoe beter je wifi? Klinkt logisch. Maar snelheid is niet alles. Voor stabiele wifi in je hele huis heb je vaak méér nodig. Zoals wifi-versterkers of de allerbeste wifi-hulp.

Daar zorgen we voor. Met onze Wifi Garantie heb je wifi die werkt. Daarmee kun je overal in huis zorgeloos streamen, thuiswerken en gamen. Gegarandeerd.



Gratis wifi-versterkers
voor je hele huis.



24/7 hulp van
onze Wifi Crew



Een gratis monteur
als het nodig is



Meer weten? Scan
de QR-code of ga naar
ziggo.nl/wifigarantie

ziggo

Renovatie Weigeliaplein lijkt niet meer haalbaar

Alle hoop op renovatie van het woningcomplex aan het Weigeliaplein lijkt vervlogen. Na een mislukt bemiddelingstraject gaat eigenaar Haag Wonen vol voor sloop en nieuwbouw.

Door Tanja Verkaik

De kans is vrijwel nihil dat het wooncomplex van Haag Wonen aan het Weigeliaplein in de Heesterbuurt wordt gerenoveerd. Nadat een door de Haagse gemeenteraad opgelegd mediationtraject tussen de bewoners, van wie een meerderheid tegen sloop is, en de woningcorporatie is mislukt, ziet wethouder Co Engberts (PvdA, volkshuisvesting) maar weinig mogelijkheden. “De bal ligt bij Haag Wonen als eigenaar, maar dat betekent niet dat we niets gaan doen,” zei Engberts vorige week in de raadscommissie Ruimte.

Teleurstelling en onbegrip overheersen bij veel politieke partijen en bij bewonersvereniging Complex 70. Het dossier-Weigeliaplein is een slepend verhaal. Vorig jaar veegde de gemeenteraad de nieuwbouwplannen van Haag Wonen nog van tafel. De raad dwong af dat de corporatie eerst in gesprek zou gaan met de bewoners over een alternatief plan dat breed werd gedragen. Die gesprekken liepen op niets uit, omdat de corporatie bleef vasthouden aan sloop en nieuwbouw.

“Wij erkennen dat het, ondanks onze inspanningen, helaas niet tot een door iedereen gedragen plan heeft geleid,” legde bestuursvoorzitter Mohamed Baba van Haag Wonen uit. Hij wees erop dat het bijna honderd jaar oude complex met zo’n vierhonderd woningen simpelweg niet aan de eisen van deze tijd voldoet. “We hebben nogmaals naar de renovatieplannen gekeken, maar de pluspunten van sloop-nieuwbouw zijn groter dan renovatie. We willen vanwege de woningnood ook woningen toevoegen,” aldus Baba, die aankondigde dat er een nieuw voorstel voor herontwikkeling aankomt. “Dat is primair gericht op sloop-nieuwbouw.”

‘Op ramkoers’

Voor de bewoners voelt het als een mes



Het omsloten Weigeliaplein is cultuurhistorisch waardevol, volgens erfgoedorganisaties. | Foto: DHC/Storm Groenendijk

in de rug. “We zijn vol vertrouwen het mediationtraject ingegaan,” zei Priscilla Hoogenboom van bewonersvereniging Complex 70. “We zijn dan ook zeer teleurgesteld dat het niet heeft geleid tot overeenstemming. Haag Wonen blijft helaas nog steeds op ramkoers liggen. Er wordt gewoon niet naar ons geluisterd.” Tim de Boer van de Haagse Stadspartij was verbolgen over het mislukte mediationtraject. “Haag Wonen hield de poot stijf en weigert te luisteren naar de gemeenteraad en de bewoners.” Arjen Dubbelaar van Hart voor Den Haag sloot zich daarbij aan. “Renovatie werd nadrukkelijk als voorkeursrichting meegegeven door de raad, maar nu bijna een jaar later zitten we weer aan tafel en opnieuw is sloop het uitgangspunt. Dit

dossier verdient niet de schoonheidsprijs. De verdragingskosten zijn ook nog eens opgelopen tot zes miljoen euro.”

‘Diepe sporen’

De wethouder zag dat dit dossier ‘diepe sporen heeft achtergelaten’. “Ik vind het ongeloofelijk belangrijk dat we op een zorgvuldige manier met de belangen van bewoners omgaan. Daarnaast is het belangrijk dat er kwalitatief goede woningen zijn.” Nog een rondje mediation ziet hij echter niet zitten. “Hetzelfde doen en hopen op een nieuwe uitkomst is geen goed idee. We moeten een stap vooruitzetten in het belang van de bewoners en de volkshuisvesting,” stelde Engberts. Als Haag Wonen een plan indient dat

past binnen het bestemmingsplan moet de gemeente daaraan medewerking verlenen, legde Engberts uit. De mogelijkheden voor de gemeente om zich te mengen in dit dossier zijn beperkt. Zo komt het complex niet in aanmerking voor een gemeentelijke monumentenstatus. De wethouder wil zich wel inspannen voor het vlottrekken van de participatie. Ook wil hij de raad stap voor stap meenemen in het vervolgproces.

Erfgoedorganisaties pleiten voor handhaving wegens de bijzondere stedenbouwkundige waarde van dit soort complexen, waarvan Den Haag er een aantal kent. De Vrienden van Den Haag zeiden eerder in deze krant dat er rond het plein een ‘Trumpiaans moddergevecht’ woedt tussen bewoners en corpo-

ratie met straks verlies aan cultuurhistorische waarde tot gevolg.

‘Woningcrisis aanpakken’

Deze boodschap viel verkeerd bij het merendeel van de partijen. “Participatie klinkt mooi, mensen mogen hun zegje doen, maar geluisterd wordt er toch niet,” verzuchtte Chris Faddegong van de PVV. “We zien in de hele wereld prachtige renovaties met behoud van historische stadsgezichten, maar tegen een muur praten is zinloos.” D66 steunt sloop-nieuwbouw wel in verband met de woningnood. “Wij willen de woningcrisis aanpakken,” zei Peter Meekers. De wethouder stuurt in september een brief naar de raad over hoe het vervolgproces precies wordt ingericht.

MIRA
FETICU

LESSEN

Toen ik eind veertig was, dacht ik in mijn onwetendheid dat ik langzaam oud zou worden samen met mijn man. De trein die het leven was, begon juist de zware wagons kwijt te raken en ik dacht dat we op een bepaald moment zo’n toeristentrein zouden worden die op zijn gemak door een vallei vol bloemen zou rijden. Dat we eindelijk een beetje zouden genieten. Maar de trein crashte en lang wist ik niet eens meer of ik ooit nog een vehikel zou worden.

Drie jaar later voel ik me meer een omafiets en ik heb er vrede mee. Ik heb geen seconde gedacht dat ik op mijn vijftigste een transformatie zou meemaken. Ik wist eigenlijk ook niets over oud worden. Wat ik nu weet, is dat je een transformatie, een drastische verandering, nog altijd kunt meemaken.

Misschien is dit juist het enige wat bij het leven past: je verandert voortdurend. Op mijn 51ste begin ik in te zien wat nog meer bij oud worden past: je herkent wat goed voor je is. Na pijn komt er een soort duidelijkheid. Rust. Je rent niet meer, je snelt niet meer, je kent je weg. Je herkent iets wat altijd in je geweest is, maar je kon het niet vinden, omdat je de lessen niet had, de instrumenten niet had.

De grootste verwondering is deze herkenning: de mensen die ik niet heb losgelaten, de mensen die ik op mijn pad wilde hebben, hebben me belangrijke lessen geleerd. En wat ik geleerd heb, probeer ik vast te houden. Ik probeer mezelf niet te verliezen in de openbaringen die ik heb. Ik probeer mijn ‘mind’ beter te begrijpen. De grote openbaring is dat dat allemaal een her-

kenning is en geen ontdekking. Als we ouder worden, weten we wat we moeten doen. We moeten alleen geduld hebben en de rust nemen om te kijken of we goed lopen. Maar ik denk dat we niet lopen, we dalen in onszelf af en we vinden het pad. We herkennen het.

Ik heb geleerd om vaker stil te zijn, als nooit tevoren

Waarom leren we pas als we van het drukke pad van het leven af stappen? Begrip komt na transformatie, en je kunt daar niet veel van begrijpen als je twee vergaderingen in de week moet

bijwonen en ook moet notuleren. Ik heb geleerd om vaker stil te zijn, als nooit tevoren. Ik dwaal in het leven, maar ik dwaal niet als ik me in mezelf keer. Ik herken en ik omarm de stilte. Ik besef hoe dit voor iemand klinkt die nog sprint op het drukke pad van het leven. Wees gerust: tussen de stiltes is het me gelukt om mijn wasmachine zelf te repareren.

Mira Feticu is schrijver



GRAF
PORTRETten

Historicus **Wim Willems** trekt langs Haagse begraafplaatsen op zoek naar bijzondere verhalen. Vandaag het verhaal achter een gedenksteen op de buitenmuur van de Abdijkerk in Loosduinen. Het graf van Hendrik Lemckert mag dan al lang geruimd zijn, de nazaten wilden de herinnering aan hun veelzijdige voorvader niet verloren laten gaan.

Gedenksteen voor een selfmade man

Een ruime kinderschare

In de 65 jaar dat hij leefde, kreeg Johann Willem Hendrik Lemckert (1819-1884) niet minder dan 23 kinderen. Dat ging, zoals bij veel gezinnen in die tijd, met veel verdriet gepaard. Al bij zijn eerste echtgenote gaat het mis, want zowel zij als hun eerste kind sterven in het kraambed. Zijn tweede vrouw, een weduwe, brengt in hun huwelijk vier kinderen ter wereld. Maar ook zij komt in het kraambed van de laatste te overlijden. Lemckert is bijna veertig als hij voor de derde keer trouwt, dit keer met een veel jongere vrouw, bij wie hij ook nog eens achttien kinderen krijgt, van wie de meesten jong sterven. Als strenggelovig lidmaat van de kerk zal hij gedacht hebben aan Job 2, vers 21: 'God geeft, God neemt, gezegend zij de naam van God.'

Als jongen groeit Hendrik Lemckert op in een gezin met een vader die vaak wisselt van beroep, maar geen analfabeet is. Ook zijn zoon leert lezen en schrijven, met de hulp van een schoolmeester die bijverdient als kostverzorger en soms ook als doodgraver. Hij houdt aan die scholing een voorliefde voor boeken en een fraai handschrift over, dat hem later in zijn leven van pas komt. Over zijn jonge jaren is weinig bekend, alleen dat hij als knaap van achttien belijdenis doet in de lokale Nederlands-hervormde kerk, om direct erna in militaire dienst te gaan. Hij wordt geleverd in garnizoensplaatsen als Nijmegen en Bergen op Zoom. Eenmaal terug op het huishonk trouwt hij en beweegt hij zich van het ene naar het andere baantje. Hij kan zich geen kieskeurigheid veroorloven bij het aannemen van werk en ontwikkelt zich tot een ware allrounder. Het verdriet om al zijn gestorven kinderen zal zwaar hebben gedrukt op hem en zijn gezin, maar in een eeuw waarin het voor veel mensen niet meeviel om het hoofd boven water te houden, bleef er nauwelijks tijd over om te rouwen.

Winkel op de hoek

De tweede echtgenote van Hendrik, Anna Wolters, verdient haar geld als vroedvrouw in Loosduinen en helpt mee in de kruidenierswinkel van haar eerste echtgenoot, die ook huishoudelijke artikelen verkoopt. Zij erft de zaak na diens vroege dood, maar het ontbreekt haar aan de tijd om die draaiend te houden. Dat blijkt echter een kolfe naar de hand van Hendrik, met wie zij kort erna huwt. Het zal een verstandshuwelijk zijn geweest, maar wie aan de armoedeval wil ontsnappen, moet de tering naar de nering zetten. En dat doet de nieuwe echtgenoot, die zich als winkelier binnen de kortste keren in zijn element voelt. De zaak op 'Het Kruispunt'



De winkel van Lemckert in de oude kern van Loosduinen. | Foto: Hendrik van Noort

in Loosduinen floreert onder het bewind van Lemckert, die met de jaren uitgroeit tot een gewaardeerde middenstander. Daar hoort ook bij dat hij bepaalde diensten voor de gemeenschap vervult, zoals in zijn geval rondgaan als dorpsomroeper en afslager. Zijn vader liep in diens tijd gedurende de nacht drie keer door het dorp om het hele uur om te roepen. Het werk als afslager bestaat voor zijn zoon vooral uit het op de koperen gong slaan bij openbare verkopen van een inboedel of bij een faillissement. Nog tot in de jaren dertig van de twintigste eeuw staat de naam van de afslager in het telefoonboek vermeld.

Het verdriet om al zijn gestorven kinderen zal zwaar op hem hebben gedrukt

Als winkelier alleen redt Hendrik Lemckert het op enig moment niet langer, dus gaat hij er van alles naast doen. Zo laat hij zich inhuren als aangever of getuige bij het melden van een geboorte of overlijden op het gemeentehuis. Het zal niet veel opgeleverd hebben, maar alle beetjes helpen. In de loop van de tijd gaat hij zich als doodgraver ook professioneel

bezighouden met het regelen van begrafenissen. Hij ontwikkelt zich, kortom, tot een man die van vele markten thuis is. Zijn grote netwerk dankt hij aan de actieve rol die hij speelt in de dorpskerk. Iedereen kent de man van 'de winkel op de hoek', die met zijn zakelijk instinct velen uit de brand helpt.

Spil in de Abdijkerk

Het geloof verheft, net als de beheersing van het schrift. Boeken helpen Hendrik Lemckert om de

vanaf 1865 tot drie jaar voor zijn dood een rol bij het overleg over tal van activiteiten. Tot het moment dat er een verschil van inzicht ontstaat, waarna Lemckert besluit zijn ambt als diaken neer te leggen. Hij heeft dan bijna twintig jaar voor de kerkvoogdij als penningmeester gewerkt en de zondagsschool geleid. Als traditioneel ingesteld man voelt hij zich thuis in het milieu van God, Nederland en Oranje. Zijn talent als koopman en zijn sociale karakter maken hem tot een ideale raadgever



De gedenksteen op het Abdijkerkhof. | Foto: auteur

vinger aan de pols van zijn tijd te houden. Als gelovig man voelt hij ook de plicht om zijn gemeenschap te dienen. Zo speelt hij als bestuurder van wat nu de Abdijkerk heet

in de dorpse gemeenschap van Loosduinen, dat dan nog niet tot Den Haag behoort.

Dat zijn blik verder reikt dan de eigen leefwereld, blijkt uit zijn werk

voor de Vereniging ter Verbreiding van de Waarheid. Een initiatief uit het midden van de negentiende eeuw om jonge vrouwen voor wie armoede of prostitutie dreigt op te vangen. De bestuurders willen voorkomen dat zij zedelijk 'verwilderen'. Het zijn de jaren dat de filan-

Als winkelier voelt hij zich binnen de kortste keren in zijn element

tropie in Nederland hoogtij viert en de gegoeede burgerij zich actief inzet voor het welzijn – geestelijk en materieel – van mensen die het minder breed hebben. In Amsterdam opent in 1856 het logement Het TeHuis zijn deuren, waar jonge vrouwen kunnen aankloppen voor tijdelijk onderdak, tot ze ergens een betrekking vinden. Dit initiatief krijgt navolging in andere gemeenten, ook in Loosduinen, waar Lemckert als correspondent optreedt. Zijn naam treffen we in die jaren af en toe aan in landelijke kranten – en dan met name in advertenties waarin hij onder meer Lofodinsche Levertraan aanbiedt ('gewonnen uit de lever van kabeljauw'), maar hij levert ook levensmiddelen aan winkels.

Een turbulente tijd

Door al zijn activiteiten groeit Hendrik Lemckert met de jaren uit tot een belangrijke notabele van het dorp. Hij vormt niet alleen een spil in de kerk en in het economische leven, ook in de landelijke politiek laat hij zijn stem horen. Hij is ondertekenaar van een brochure uit 1868 waarin vooraanstaande Nederlanders zich tot de Tweede Kamer richten met hun grieven tegen het beleid van het liberale kabinet. Tien jaar later tekent hij het historische Volkspetitionnement waarin honderdduizenden burgers zich keren tegen het plan van dezelfde liberalen om alleen het openbaar onderwijs nog te bekostigen. Het is een klap in het gezicht van bestuurders die al jaren pleiten voor algemeen christelijk onderwijs. Het is voor het eerst dat orthodox-protestantse en katholieke gelovigen uit het hele land samen optrekken om te bepleiten dat de nationale overheid zonder onderwijs financiert. Maar ze halen bakzeil en moeten tot 1920



Loosduiner J.W.H. Lemckert was van vele markten thuis. | Foto: familiearchief

wachten voor de nieuwe wet door de Kamer komt.

Helemaal zonder resultaat is het protest niet, want het leidt overal in het land tot particuliere initiatieven om christelijk onderwijs zelf te bekostigen. Het fenomeen van de ‘School met de Bijbel’ doet zijn intrede, ook in Loosduinen, waar in 1878 een bestuur wordt gevormd met Lemckert in een vooraanstaande functie. De diaken is een protestant van de oude stempel, en is tegelijk uitgesproken nationalistisch. Een man van principes, die niet gemakkelijk wijkt bij tegenstand. Dat blijkt als hij in 1872 het initiatief neemt om in Loosduinen op 1 april met een optocht te vieren dat de Geuzen Den Briel driehonderd jaar ervoor ontzetten. Die viering vindt overal in het land plaats, en hij vindt dat Loosduinen niet mag achterblijven. Alleen krijgt hij geen toestemming van de autoritaire burgemeester H.C. Waldeck. Als politicus moet deze met zijn katholieke kiezers

rekening houden, en voor een deel van deze gelovigen ligt de viering gevoelig. De Geuzen hadden namelijk bij de bevrijding van Den Briel – in de Tachtigjarige Oorlog – enkele tientallen katholieke geestelijken gruwelijk vermoord. Zij zijn later heilig verklaard en staan in de geschiedenis bekend als de Martelaren van Gorcum.

Door deze op de spits gedreven controversen komen groepen gelo-

aangetast en hij treedt af. Het conflict wordt breed uitgemeten in de pers, een mediale die ook Hendrik Lemckert naar de pen doet grijpen. In religieus opzicht leeft hij in een turbulente tijd, en hij komt fier voor zijn geloof op. De dood op 23 juli 1884 komt volstrekt onverwacht voor de man die zich op eigen kracht wist op te werken van arbeider tot een geziene notabele. In een graf achter de abdijkerk

Lemckert groeit uit tot een belangrijke notabele van Loosduinen

vigen van Loosduinen op 1 april tegenover elkaar te staan. De burgemeester maakt dan de kapitale fout om de politie hard te laten ingrijpen, waarna de ongeregelheden compleet uit de hand lopen. Het gezag van de burgemeester is

vindt hij zijn laatste rustplaats. Zijn weduwe, Elisabeth Westbroek, heeft de winkel in Loosduinen nog jaren succesvol voortgezet.

Met dank aan achterkleinzoon Henk Lemckert.

Broeders weg uit Oude Molstraat

Door Herman Rosenberg

Het klooster van de Broeders van Sint Jan in de Oude Molstraat gaat dicht. Vermoedelijk vertrekken de paters al in september.

Dat heeft prior Mattheus zondag bekendgemaakt. “Het was een zeer moeilijk besluit, maar we kunnen niet anders. Er komt een overgangsperiode, waarin nog wel paters in Den Haag actief blijven,” zegt hij in een toelichting.

Mattheus, die voor de wet Matthijs van Dorp heet, is door het hoofdbestuur van de orde in Frankrijk benoemd in de bestuursraad van

telt nu wereldwijd zo’n 650 leden (mannen en vrouwen). De kloosters of priorijen bevinden zich vooral in steden, in Nederland in Den Haag en Utrecht. De paters houden zich onder meer bezig met evangelisatie, jeugdwerk en het begeleiden van katholieke gezinnen. De misviering (eucharistie) en de verering van Maria spelen een centrale rol in hun kloosterleven.

De paters assisteren ook in plaatselijke parochies. Zo zijn de Haagse broeders graag geziene gasten in de



Het stadsklooster aan de Oude Molstraat met een gevelbeeld van Willibrordus. | Foto: DHC

Er blijven te weinig broeders over om het klooster draaiende te houden

de Europese afdeling van de orde. Hij ambieerde die functie niet, maar had geen keus. “Als monnik moet je gehoorzaam zijn,” verzucht hij. Als Mattheus vertrekt, blijven er nog twee broeders over en dat is te weinig om het klooster draaiende te houden.

Willibrordushuis

De broeders vestigden zich in 2004 in Den Haag in het Willibrordushuis, een voormalig zusterklooster en langer geleden de locatie van de oude schuilkerk van de St. Jacobusparochie. Het klooster wordt sindsdien aangeduid als ‘stadsabdij’. De paters zijn in hun grijze habijt sindsdien een opvallende verschijning in het Hofkwartier.

De Broeders van Sint Jan zijn een relatief jonge, behoudend georiënteerde kloosterorde, die in 1978 in Frankrijk werd opgericht. De orde

parochie van Maria Sterre der Zee en in het bijzonder in de Parkstraatkerk, waar zij geregeld de mis opdragen. De parochie betreurt het vertrek van de broeders daarom zeer.

Het bisdom Rotterdam laat weten het ‘jammer’ te vinden dat hiermee de Haagse stadsabdij stopt. Het bisdom bekijkt ‘de mogelijkheden om het huis als een plaats van geloof en gemeenschap in de stad te behouden’, aldus een verklaring. Maar de kans bestaat dat het omvangrijke kloostercomplex met kapel en tuin wordt verkocht.

ADVERTENTIE

Snel Fietsen Valeriusstraat

Dé winkel voor de sportieve fietser!

Welkom in onze geheel nieuwe en uitgebreide winkel voor:

E-BIKE'S
TOUR & VAKANTIEFIETSEN
RACE & GRAVELFIETSEN
VOUWFIETSEN
TASSEN & HELMEN
EN VEEL MEER MOOIS

OOK VOOR SERVICE & REPARATIE

ALTIJD EEN VRIJBLIJVENDE TESTRIT

Snel Fietsen DEN HAAG
Dé winkel voor de sportieve fietser!

Valeriusstraat 79
Den Haag
070 - 737 13 72
snelfietsen.nl

Liliane Mandema Memorial

‘Liliane was de bescheidenheid zelve, maar dit had ze geweldig gevonden’

Op 12 juli staat bij Haag Atletiek de derde editie van het Liliane Mandema Memorial op het programma. Het toernooi is de ultieme ode aan de clubicoon die in 2020 overleed.

Door Tim Beck

Hans Koning zit in zijn huis in Frankrijk als hij zijn telefoon opneemt voor een gesprek over het Liliane Mandema Memorial in het algemeen en de persoon naar wie de atletiekwedstrijd bij Haag Atletiek is vernoemd in het bijzonder. Koning is de weduwnaar van Mandema (1959-2020), die in 1982 nationaal kampioen werd op de 400 meter en nadien uitgroeide tot een van de drijvende krachten achter de Haagse atletiekvereniging. Hij kijkt uit naar 12 juli, maar blijft het tegelijkertijd moeilijk vinden. “Het voelt voor mij tweeledig,” vertelt Koning. “Het is inmiddels vijf jaar na haar overlijden, maar voor mij is ze nog iedere dag aanwezig. Dit is een extra trigger om het gemis te voelen, maar het is ook heel mooi om te zien hoe geliefd Liliane was en dat het Liliane Mandema Memorial inmiddels een begrip geworden is bij de vereniging. De wedstrijd is een klank op zich geworden en op die manier wordt haar naam niet vergeten.”

400 meter

In 2023 zetten voornamelijk Liesbeth van den Heuvel en Hans Ver-

roen zich in voor het opzetten van een wedstrijd die Mandema zou herdenken. Koning: “Liliane was de bescheidenheid zelve, maar ik weet zeker dat ze dit geweldig had gevonden. Haag Atletiek betekende zo veel voor haar. Ze is pas rond haar zeventiende begonnen met atletiek, maar ze bleek meteen talent te hebben voor de sport. Ze voelde zich meteen op haar plaats bij Olympia, wat toen de damestak was en later is samengegaan met de mannentak van V&L-TC om vervolgens uit te groeien tot Haag Atletiek. Liliane leefde voor de sport, maar vond dat niet alles ervoor moest wijken. Ze vond het sociale leven rond de vereniging óók heel belangrijk. Haag Atletiek was als een tweede thuis voor haar. Ze is tot op latere leeftijd doorgegaan als atlete, maar nadien bleef ze ook aan de club verbonden als vrijwilliger.”

In eerste instantie omdat haar oudste dochter lid werd, maar nadat die zich uitschreef bleef Mandema betrokken, aldus Koning. “Ze is uiteindelijk een jaar of twintig actief geweest voor de vereniging. In allerlei rollen. Ik zei altijd grappend: ‘Je doet dit echt allemaal voor de kinderen, hè?!’ Het was gewoon haar ding, want ze vond het geweldig om te doen voor

de vereniging. Haar inzet heeft er mede voor gezorgd dat in 2019 het NK in Den Haag werd georganiseerd. Daar heeft ze zo veel tijd in gestoken... Atletiek was een groot deel van haar leven. Zo had ze het geweldig gevonden om de huidige generatie 400 meter-loopsters met onder anderen Femke Bol en Lieke Klaver aan het werk te zien. Ja, het zou geweldig zijn als die toppers ooit naar het Liliane Mandema Memorial zouden komen, maar ik begrijp dat het niet in hun programma past. Uiteindelijk zijn we maar een kleine wedstrijd.”

Dat Koning juist Bol en Klaver noemt, heeft niet alleen met de kwaliteiten van de twee te maken. Het komt ook doordat de 400 meter het favoriete onderdeel was van Mandema. Het startschot voor het memorial wordt dan ook gegeven met een soort massastart van een 400 meter waaraan iedereen kan meedoen. “Het maakt niet uit of je snel bent, want vorig jaar liepen er ook mensen met een wandelstok mee. Het is een eerbetoon waarbij iedereen even terugdenkt aan Liliane. Het zal moeilijk zijn om te regelen, maar ik zou het zo tof vinden als ooit de 4 keer 400 meter op het programma zou staan tijdens het Liliane Mandema Memorial. Ze zat in het 4 keer 400 meter-team dat lang het nationale record had en haar team heeft nog steeds het 4 keer 400-record voor atletiekverenigingen. Ik zou het prachtig vinden als ooit juist dat record wordt verbroken tijdens het memo-

rial. Eén dag ervoor keer ik terug vanuit Frankrijk, want voor die dag zal ik altijd terugkeren.”

WK-atleet

Het Liliane Mandema Memorial is een feestje voor zowel de jeugd als de senioren, terwijl ook een aantal nationale toppers naar de Laan van Poot zullen afreizen voor de wedstrijd. Een van die toppers is discuswerper Shaquille Emanuelson, die ook uitkomt voor Haag Atletiek en eerder dit jaar het nationale record van Erik de Bruin wist te verbreken. “Ik kom

mee. Ik merkte direct dat deze wedstrijd echt een van de hoogtepunten van het jaar is voor Haag Atletiek. Van buitenaf merk je dat zij als atlete en als vrijwilliger veel betekend heeft voor de vereniging. Voor mij persoonlijk is het een meetmoment richting het WK in Japan van midden september. Het zou mooi zijn om te winnen, maar het WK is het hoofddoel. Ik hoop vooral te laten zien dat ik op de goede weg ben richting Tokio. Met en worp van boven de 64 meter zou ik tevreden zijn.”

Samen met zijn rivaal Ruben Rolvink is Emanuelson een van de publiekstrekkingen dit jaar. Waar hij staat in de mondiale discuswereld, vindt hijzelf een lastige vraag. “Als je kijkt naar de jaarranglijst sta ik op een gedeelte elfde plaats. Ik behoor nog niet tot de topwerpers die standaard over de zeventig meter gooien. Maar ik zit wel in de groep net onder de top. Mijn persoonlijke record wierp ik eerder dit jaar in Oklahoma (VS, waar de omstandigheden vaak gunstig zijn, red.): 69,65 meter. Ik verbrak daarmee het nationale record. Het komende WK wordt het een kwestie van geluk hebben, goed periodiseren en pijnvrij blijven. Als dat lukt, hoop ik de WK-finale te halen. Mijn verdere doelen? Ik hoop uiteraard erbij te zijn tijdens de Olympische Spelen in Los Angeles.”

Liliane Mandema Memorial, zaterdag 12 juli, 13.00 uur, Haag Atletiek. Meer informatie: www.haagatletiek.nl



Shaquille Emanuelson is een van de publiekstrekkingen tijdens het derde Liliane Mandema Memorial. | Foto: Johannes van Dam

TUINBOEKEN | MAGIE | JALAN PEDIS | EN MEER....



Ofran Badakhshani schenkt bezoekers van de proeverij in Het Spaansche Hof bij. | Foto: Casper van Dort

De Filosoof in Het Spaansche Hof

Door Niels van Laatum

Het Spaansche Hof is het decor voor de groeiambities van De Filosoof. De wijnkoper zet daar met een tweede bar vanaf oktober vooral in op zakelijke gasten.

De verbouwing is nog in volle gang, maar Ofran Badakhshani, eigenaar van een wijnwinkel en een wijnbar in de Molenstraat, wil al wel iets prijsgeven van zijn plannen voor een tweede bar van De Filosoof in Het Spaansche Hof, die in oktober opent. “We bevinden ons straks in het souterrain, de historische kelders uit de vijftiende eeuw. Passend bij de geschiedenis zal de inrichting monumentaal zijn: hout, steen, staal – uiteraard wel in de huisstijl van De Filosoof.”

De wijnbar in het rijksmonument aan het Westeinde is het verlengstuk van Badakhshani's filosofie dat met elkaar genieten van wijn en eten leidt tot saamhorigheid, bezinning en genot. Al kun je er net zo gemakkelijk terecht als je een keer een werkplek zoekt. Dat klinkt aantrekkelijk, op je laptop werken tussen de wijnflessen. “Uiteraard is iedereen welkom,” voegt Badakhshani er snel aan toe. “Alleen biedt de nieuwe plek veel meer ruimte en voorzieningen voor grote groepen. Niet voor niets is Het Spaansche Hof ook een trouwlocatie en is het pand ingericht voor bedrijfsevenementen.”

De exploitatie van Het Spaansche Hof is een samenwerkingsverband van ondernemers in verschillende disciplines. Van eventmanagementbureau tot hotel, van cateringbedrijf tot vastgoedontwikkelaar en van wijnbar tot webinarstudio. “Het mooie is dat wij elkaar als ondernemers kunnen helpen,” aldus Badakhshani. “En een groot voordeel voor ons: als er geen andere events zijn, hebben we met de wijnbar in principe de hele locatie

tot onze beschikking. Dan kunnen we zomaar, binnen en buiten, driehonderd man kwijt.”

Exotische wijnlanden

Toen de in Afghanistan geboren wijnkoper twaalf jaar geleden met De Filosoof begon, liepen mensen nog niet echt warm voor zijn ‘exotische’ wijnen. “Ik wist dat ik een ander verhaal moest vertellen, dicht bij mijn eigen roots moest blijven, die Perzisch zijn (een cultuurgebied dat groter is dan het huidige Iran, red.). Vandaar dat ik bij de bakermat ben gebleven, bij de oorsprong van wijn.” Dat zie je aan het assortiment, met wijnen uit landen als Georgië, Azerbeidzjan, Armenië, Libanon en Moldavië. “Alleen: die wijnlanden kenden mensen niet. Ik heb er in het begin Italiaanse wijnen bij gedaan om mijn huur te kunnen betalen. Nu is die

‘Onze bijeenkomsten openen deuren naar verhalen en emoties’

interesse er wel, ik denk door een wisselwerking tussen aanbod en nieuwsgierigheid.”

Behalve van geschiedenis en tradities houdt Badakhshani – uiteraard – van filosofie. Sinds begin dit jaar zijn daarom de maandelijkse filosofische bijeenkomsten terug van weggeweest. “Een kopstuk uit de wijsbegeerte en/of de wereldliteratuur staat centraal, er is een spreker en tussendoor proeven we

een glas wijn. Daarnaast hebben we elke maand reguliere wijnproeverijen in de winkel en in de bar.” Bij de eerste proeverij in Het Spaansche Hof, op zondag 6 juli, werden Moldavische wijnen geschonken. Het was een voorproefje op een traditie die nu in gang wordt gezet: elke eerste zondag van de maand staat een ander wijnland in de spotlights.

Eigen wijn uit Moldavië

“We zien onszelf als hoeders van oude tradities,” vat Badakhshani samen. “Het symposium van de oude Grieken en Perzen, dat was niet meer dan met een glas wijn bij elkaar komen en over het leven praten. Het gaat bij ons verder dan wijn en eten. Onze bijeenkomsten openen deuren naar verhalen en emoties. Wij doen dat los van politieke verschillen of voorkeuren. De wijnen in onze schappen hebben ondanks hun afkomst toch ook geen ruzie of problemen met elkaar? Dat zien we bij ons aan de grote proeftafel terug. Als je proost met wie dan ook, maak je altijd vrienden. Het is schitterend om te zien wat dat losmaakt.” Evenementen als deze wil De Filosoof in Het Spaansche Hof groter aanpakken en breder neerzetten.

Alsof hij niet al druk genoeg is, maakt Badakhshani sinds kort zelf ook wijn in Moldavië, zoals hij dat al eerder in Italië deed. “Die wijnen komen pas later in het jaar. Daarnaast hebben we onze eigen lijn met Parsi-wijnen, en wodka's en gins onder de naam Rumi. Elke slok is een reis door de tijd en een viering van de Perzische cultuur.”

De Filosoof, wijnwinkel en bar, Molenstraat 16 en 18A, en vanaf oktober in Het Spaansche Hof (Westeinde 12). Meer informatie: www.defilosooof.eu



**Blijf horen
& blijf jezelf**

Heb je het gevoel dat je door gehoorverlies niet helemaal jezelf meer bent? Hou van je oren, gun ze het juiste hoortoestel en blijf jezelf. Maak nu een afspraak; bel 088 – 52 52 052 of ga naar www.audika.nl

Oh ja, Van Bortel hoorwinkels heeft sinds kort een andere naam

Den Haag
Frederikstraat 959

Audika
hoorzorg

NIEUW J8 twin (EA) *jura*

De nieuwe JURA J8 twin verdubbelt de koffieprestaties



J8 twin Diamond Black (EA) J8 twin Diamond White (EA)

De J8 twin van JURA is uitgerust met twee krachtige conische molens. Door twee koffiemachines in één te combineren, is dit de eerste in de compacte klasse die het beste biedt van twee werelden. Twee verschillende bonenvariëteiten worden gebruikt om met één druk op de knop unieke dranken te creëren, puur of gemengd. Met de J8 twin is er ook de mogelijkheid om gekozen dranken af te werken met delicaat gezoet melkschuim, waardoor een geheel nieuwe smaakwereld wordt geboden. Zwitserse technische expertise met de modernste technologie, zoals de P.A.G.3-molen en de Sweet Foam-functie.

- Twee P.A.G.3 hoogwaardige conische molens voor maximale flexibiliteit.
- 32 aanpasbare specialiteiten voor onbeperkt genieten.
- Eenvoudige en gemakkelijke bediening dankzij het Panorama Coffee Panel.
- Harmonisch design gecombineerd met hoge prestaties in een compacte vorm.

JURA – If you love coffee

UW SPECIALIST IN VOLAUTOMATISCHE KOFFIEMACHINES, NIEUWE EN PRE-OWNED MODELLEN.

de Vries elektro

SINDS 1930 BEELD • GELUID • WITGOED

jura PREMIUM PARTNER

f @ www.devrieselektro.nl

Emmastraat 10 - Rijswijk - T. 070 390 05 05

DEN HAAG | SINCE 1982

Potma Edelmetaal

Al 40 jaar specialist in horloges & sieraden met ervaring

René Potma

RECORD GOUD PRIJS

Verkoop het nu, ik wil uw goud!

HOOGSTE CONTANTPRIJS voor sieraden, heel of kapot, guldens, rijksdaalders, munten, goudbaren, tandengoud, zilver, bestek, broodmanden, diamanten, briljanten en horloges: Cartier, Rolex, Breitling, Omega, enz.

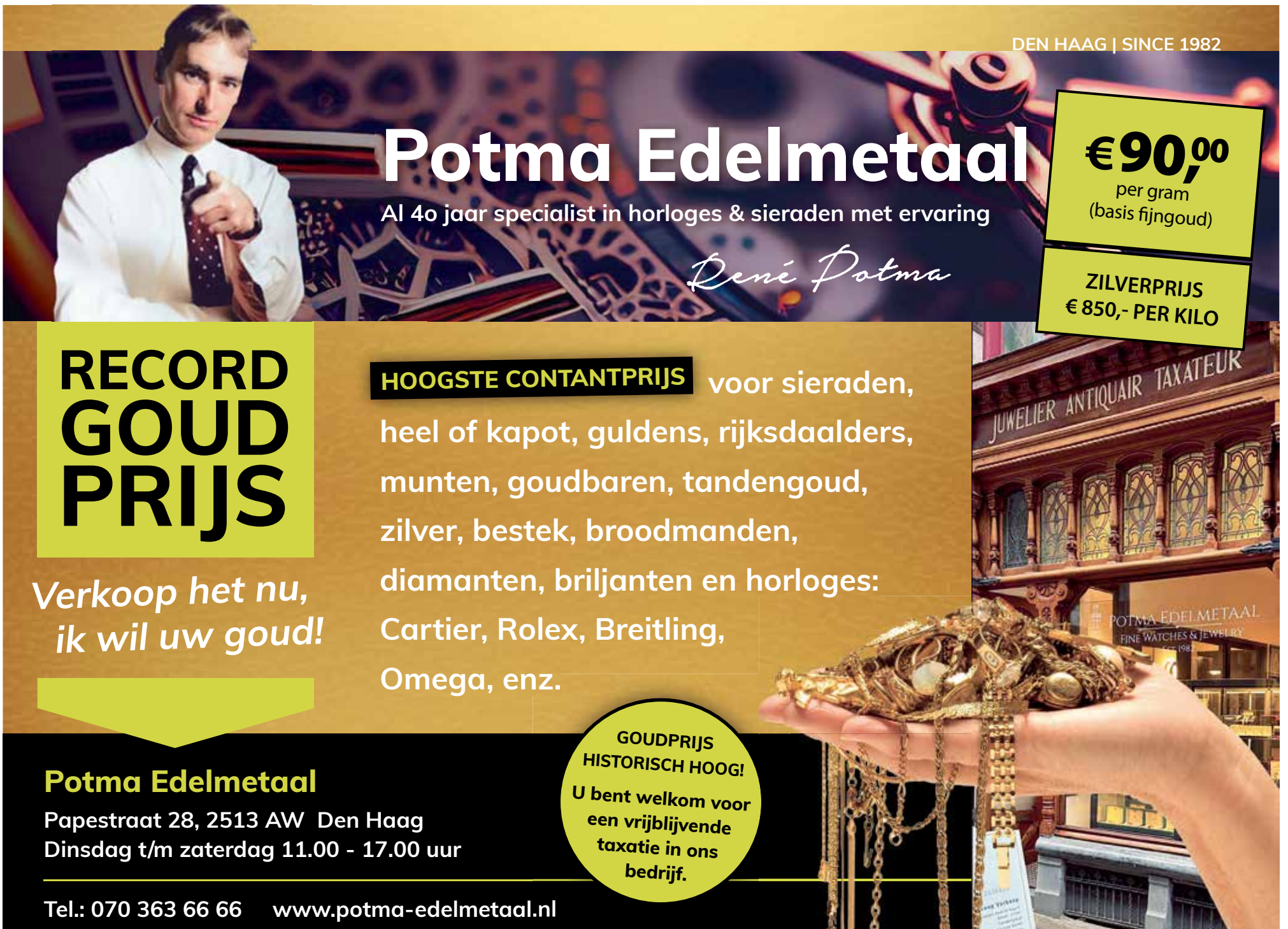
€90,00 per gram (basis fijnoud)

ZILVERPRIJS €850,- PER KILO

GOUDPRIJS HISTORISCH HOOG!
U bent welkom voor een vrijblijvende taxatie in ons bedrijf.

Potma Edelmetaal
Papestraat 28, 2513 AW Den Haag
Dinsdag t/m zaterdag 11.00 - 17.00 uur

Tel.: 070 363 66 66 www.potma-edelmetaal.nl





Koken.

Michiel de Vlieger, eigenaar van ‘Cometa Culinaire, de vliegende keuken’, heeft een voorliefde voor recepten met een Franse, Italiaanse en Noord-Afrikaanse inslag. Makkelijk, maar ook experimenteel.

Carne de porco à alentejana



Nodig voor 4-6 personen:

- 1 kg varkensvlees (schouder/nek)
- 1 kg venusschelpen
- ½ ui, in fijne brunoise*
- ½ rode paprika, in fijne brunoise*
- olijfolie om te bakken
- 1 (vers) laurierblad
- 2 tenen knoflook
- rode paprikapasta
- snuf saffraanpoeder*
- ½ biocitroen
- klein glas (Portugese) witte wijn
- 4 aardappelen of bloemkoolroosjes
- olie om te bakken
- zout
- koriander/lente-ui
- fijngehakte augurk (optie)

Ik kan me niet herinneren dat ik zolang achter elkaar één land als uitgangspunt voor de recepten heb genomen. Een paar keer drie weken uit Mallorca en Réunion, maar Portugal spant nu de kroon. In dat prachtige landl kocht ik, in heel leuke kleine boekwinkels, een paar originele Portugese kookboeken met echte Portugese namen op de cover! Geen garantie voor lekker eten natuurlijk, maar wel authentic. Met een goed vertaalprogramma is dat lezen best te doen. In de voorbije weken kwamen er al wat Portugese ‘originals’ voorbij. Helaas zijn veel recepten in de gekochte kookboeken best wel saai met een minimaal aantal ingrediënten. Zo ook het recept van deze week: varkensvlees op z’n Alentejo’s. Ik heb er extra ingrediënten en kruiden in meegekookt om de smaak en de aanblik extra lekker en leuk te laten zijn. De toevoegingen zijn in de ingrediëntenlijst met een sterretje aangegeven.

Bereiding:

Snijdt het varkensvlees in niet te grote stukken. Doe de stukken vlees in een kom en meng ze met de geperste knoflook, het laurierblad, de witte wijn, het citroensap en 2-3 eetlepels rode paprikapasta. Laat het minstens 6 uur marineren, nog beter is een nacht voor extra smaak. Was de venusschelpen en laat ze in het water staan tot je ze gaat bereiden. Schil en snijdt de aardappelen in blokjes, ongeveer even groot als de vleesblokjes. Bestrooi met een beetje zout en zet apart. Haal het varkensvlees uit de marinade en laat het vocht uitlekken, maar wrijf de overtollige rode marinade er niet af. Bak het vlees rondom mooi goudbruin, zet het vuur dan lager en laat het sudderen in het kookvocht, voeg het restant marinade toe. Bak in een aparte pan de ui en de paprika tot gekleurd en houd apart. Bak dan de aardappelstukjes bruin en gaar en zet apart. Als het varkensvlees halverwege gaar is, voeg je het ui-paprikamengsel en de venusschelpen toe. Laat de schelpen opengaan met het deksel op de pan en verwijder vervolgens nog gesloten schelpen. Doe alles in een serveerschaal, voeg de gebakken aardappelen toe en meng alles door elkaar. Bestrooi met groene kruiden en eventueel fijngehakte augurk. En hoe kan het anders? Serveer er een mooie witte Alentejo-wijn bij, bijvoorbeeld van het huis Esporão, de Monte Velha Reserva.

Voor al uw culinaire vragen of opmerkingen mail naar michiel@cometaculinaire.nl

Drinken.

ADVERTORIAL



Slijterij/distilleerderij Museum van Kleef aan de Lange Beestenmarkt is een stoomdistilleerderij 1ste klasse. Van Kleef is in 1842 opgericht door Lambertus Theodorus van Kleef en nu zwaait **Fleur Kruyt** er de scepter. Een grote verscheidenheid aan dranken wordt in de slijterij verkocht.

Gin-tonic

De zomervakantie is (bijna) begonnen en dan zien we vaak een plotselinge toename in de verkoop van onze gin. Natuurlijk is gin een essentieel onderdeel van de immer populaire gin-tonic. Wist u dat in India deze drank ooit door de Britten werd gedronken als medicijn tegen malaria? De kine in tonic hielp de koorts te laten zakken, maar de tonic was zo bitter, dat die een stuk beter smaakte in combinatie met gin. Je moest tenslotte minimaal tien glazen tonic per dag drinken voor een blijvend effect... Als variatie op de bekende gin-tonic maken we bij Van Kleef graag de cocktail ‘t Anker. De klassieke gin gecombineerd met de pittige smaak van gember en het zachte karakter van rozen maakt deze cocktail een echte rots in de branding. We hebben deze cocktail kant-en-klaar gebotteld, en voor de horeca is ‘t Anker zelfs per jerrycan verkrijgbaar. Voeg zelf de tonic toe en geniet met mate(n), proost! Noem de kortingscode ‘Anker’ en zowel in onze winkel als online krijgt u tot en met 31 juli 10 procent korting op de cocktailfles ‘t Anker.



Van Kleef Lange Beestenmarkt 109, Den Haag. www.vankleef.eu Open: Di – Za 10:00 tot 18:00 uur / Zo 13:00 tot 18:00

Eten.

The African Granary

Afrikaans



- + originele gerechten
- + bijzondere bieren
- eentonige bijgerechten

Cijfer: 7

Leuk en lekker om weer eens geitenvlees te eten

Den Haag kent een handjevol restaurants met een Afrikaanse keuken. Zo is er een aantal Ethiopische en Eritrese eetgelegenheden, en er is zelfs een Keniaans restaurant. Bij The African Granary aan de Parkstraat kun je gerechten proeven uit verschillende Afrikaanse landen. De inrichting lijkt grotendeels te zijn overgenomen van het vorige restaurant, een italiaan. We zien dezelfde houten meubels, dezelfde bar en zelfs de oude houten trolley naast onze tafel. Prima, want alles ziet er nog netjes uit. Aan de muur hangen grote foto's van houten lepels vol kruiden en een savannelandschap met panthers. Het restaurant zit vanavond goed vol. We starten met een Afrikaans biertje. Ik proef een Ma Suwa met mango (€ 5,-), een heerlijk fruitig bier naar origineel Eritrees recept, geserveerd in een halve kokosnoot. Daardoor schuimt het iets meer dan in een glas, wat het juist extra romig maakt. Erg lekker. Mijn gast kiest een Ngbaka Blonde (€ 5,-), een bier gebrouwen door vier vrienden uit West-Afrika (Nigeria) en Oost-Afrika (Kenia), die nu in Nederland wonen en samen brouwerij The African Boys oprichtten, omdat ze het bier uit hun thuisland misten. Op het menu staat een aantal voorgerechten, niet gebruikelijk in veel Afrikaanse keukens, maar hier in Nederland kunnen we niet zonder. We bestellen de plantain tappé (€ 7,50): krokant gebakken plakjes bakbanaan met een pittig sausje en een frisse salade van tomaat en koriander. Ook vragen we de gastvrouw om een aanbeveling. Zonder aarzelen noemt ze de ‘Rolex’ (€ 8,50). Dit populaire Oegandese straatgerecht (de naam komt van ‘rolled eggs’) bestaat uit een omelet met groenten, opgerold in een chapati (plat brood). De gerechten laten vervolgens wel vrij lang op zich wachten. De Rolex smaakt aardig, maar mist wat pit. Gelukkig heeft mijn ‘hot sauce’-liefhebbende tafelgenoot al om pittige saus gevraagd, en die is hier ook echt nodig. We drinken er een goed gekoelde, volle chardonnay uit Ethiopië (€ 7,-) bij. De fles water (€ 7,-) die we besteld hebben, wordt vergeten. Daarna volgt de Jollof rice (€ 20,50), een populair West-Afrikaans rijstgerecht. De rijst is doordrenkt met kruiden, waarbij vooral de rokerige geur van paprika opvalt. Erg smaakvol. Erbij komt opnieuw de tomatensalade van eerder en langzaam gegaard geitenvlees; leuk en lekker om dat weer eens te eten. We proeven ook de gegrilde vis met Afrikaanse kruiden (€ 25,-), een hele dorade. Perfect bereid, met een krokante huid en sappig vanbinnen. De repen zoete aardappel erbij zijn oké, maar hadden iets meer aandacht, wat kruiden en een sausje mogen krijgen. Ook hier weer diezelfde tomatensalade, dat begint wat eentonig te worden. Als dessert delen we een aardig stuk bananencake (€ 7,50), dat is aangekleed met wat strepen saus uit een flesje. We drinken daarbij twee goede espresso's (€ 2,65) en rekenen uiteindelijk € 124,60 af. The African Granary biedt een culinaire reis door verschillende Afrikaanse keukens, met originele gerechten in een ontspannen sfeer. De sfeer is warm, maar het tempo mag soms wat omhoog en wat meer variatie in de bijgerechten zou welkom zijn. Toch is het verfrissend om in Den Haag een plek te vinden waar je geitenvlees, Jollof rice en Oegandese Rolex op het menu ziet. Een aanrader voor wie zijn culinaire horizon wil verbreden en zin heeft in iets nieuws én authentieks.

Daphne Wray-Browne

Rubriek.

Magie.

STADSGROEN



| Foto: PR

TUINLEZEN

Je beseft dat je 'een bepaalde leeftijd' gepasseerd bent wanneer je op een zonnige dag met oprechte opwinding een tuinboek openslaat. Niet voor het slapengaan, niet als naslagwerk, maar gewoon omdat je er zin in hebt. Terwijl anderen zich door de Scandinavische school heen zwoeven – weer zo'n getormenteerde inspecteur met een drankprobleem die in zijn vrije tijd kano's bouwt – zit ik op het terras, met de geheimen van composteren en 'companion planting'.

Tuinboeken lezen in de zomer is een burgerlijke bezigheid. Het is de papieren variant van op Crocs naar de supermarkt gaan: comfortabel, maar niet per se aantrekkelijk. Maar goed, nu de wereld weer eens in brand staat, blijft de tuin dé plek waar nog iets te beheersen is. Het lezen over tuinen gaat over hoop, geduld, over leven dat zich niet laat opjagen, een eigen pad kiest en altijd weer opveert. Daar komt nog bij: die boeken zijn stiekem erg geestig. Niet altijd expres, maar wie met enige ironie leest, stuit op pareltjes. Neem het vocabulaire: 'even de borders loskloppen voor frisse worteladem', 'met beleid knippen voorkomt emotionele schade aan de struik', en 'heb af en toe een goed gesprek met je composthoop en wees niet zuinig met vocht'.

Waarom je een tuinboek moet lezen? Je krijgt rust. Geen cliffhangers, een verdachte en een stagiaire die een gruwelijke ontdekkingen doet, nee, gewoon wat je met een teveel aan courgettes moet. Tuinboekenlezers worden stoïcijnen. Ze weten dat het leven soms een kale vlinderstruik is en dat je maar moet geloven dat het goedkomt. Er is een tweede reden: kennis. Je leert écht iets. Zelfs als je maar net genoeg ruimte hebt voor

een vetplant, krijg je het gevoel dat je grip hebt op iets wat groter is dan jezelf: de natuur. Ten derde: de goede tuinboekenschrijver schrijft over planten, maar ook over mensen en hun gewoontes. En dat met een milde humor.

Hier zijn vijf van die boeken voor de zomer: 'Langs het tuinpad' van Beverly Nichols, eerste druk 1932. De schrijver koopt een cottage met een grote doch verwaarloosde tuin en herbouwt deze. Een tuinboek vol verwijzingen naar filosofie. 'Het jaar van de tuinier,' van Karel Čapek, eerste druk 1929. Sprankelend tuindagboek met rake observaties. Een ode aan het leven. 'De tuin van de familie Vroegop' van Maartje Wortel & Maarten 't Hart. Een prachtige, licht absurde samenwerking in een tuinboek met literaire ambities. 'Dichter bij

Lezen over tuinen gaat over hoop en geduld

de tuin' van Romke van de Kaa. Een geestig, intelligent boek over tuinieren als levenshouding – met aandacht en verwondering. 'De nieuwe kleine tuin' van Noël Kingsbury. Rijkgeïllustreerd boek voor kleinere ruimtes over natuur, biodiversiteit en esthetiek. Vol theorie, praktische tips en visuele inspiratie.

Dus ja, ik lees tuinboeken in de vakantie. Met een zonnehoed op en een markeerstift in mijn hand. Ik heb geen zwembad nodig, geen Ibiza, geen gin-tonic op een strandbed. Geef mij een boek over mulch en ik ben de koning te rijk. En dat onkruid? Dat trek ik er in het najaar wel weer uit. Mischien.

Wendy Hendriksen



Hans Klok blijft vinger- en vliegensvlug

Terug naar de roman van de circustent

Met een nieuwe voorstelling en wederom in een klassieke circustent reist illusionist Hans Klok (56) door het land. "De magie van het circus is niet te filmen, die moet je ervaren."

Door Eric Korsten

De vingervlugge illusionist Hans Klok staat op het strand van Scheveningen met de voorstelling 'Hans Klok & Friends'. In de show worden razendsnelle illusies afgewisseld met optredens van internationale topartiesten die acrobatiek, messcherpe comedy en klassieke circusacts in een modern jasje steken.

Wonen in de wagen, samen buiten eten en met lakschoenen door de modder: Klok miste het. Het verlangen naar het aloude circusbestaan laaide vorig jaar weer bij hem op, tijdens zijn tournee 'Face the Future' langs de Nederlandse theaterzalen. Nu keert hij terug naar het zand van de piste. Klok: "We zijn hier verwend met prachtige theaters waar alles perfect is geregeld. Dat comfort is heerlijk, maar toch verlangde ik terug naar het rauwe, het rommelige, de romantiek van houtje-touwtje; het heeft iets gezelligs. Ook door de

tentjes vóór onze grote tent, waar je vooraf een lekkere hap kunt krijgen."

Artistiek gezien is het interessant voor hem: "Bij een theater zit iedereen voor je neus, in een circustheater heb je rondom publiek en kijkt iedereen je op de vingers. Dat is oppassen geblazen. Maar dat is wel mooi, en wel zo eerlijk."

Hit

Het idee voor een show in een circustent komt van circusdirecteur Alberto Althoff. Klok: "Ik woonde op dat moment in Las Vegas. Daar had ik mijn eigen show. Door Covid moest ik die helaas pauzeren. Allengs werd het financieel moeilijk en toen ben ik teruggekeerd naar Nederland." Met Althoff maakte hij de eerste circusshow, en die was direct een hit. Na die eerste keer volgden er nog twee seizoenen waarbij het gezelschap van 'Hans Klok & Friends' in verschillende Nederlandse steden hun kamp opsloeg.

De cast van zijn nieuwe show bestaat uit internationaal talent uit Spanje, Italië, Oekraïne en Rusland. Artiesten van onder meer Cirque du Soleil, het Wereldkerst-circus en Circus Charles Knie, en uit 'Got Talent'-shows. "Zij nemen veel acts voor hun rekening, onder wie Kevinski, een Nederlandse clown met een Pools hart; hij is de rode draad in de show. Mijn Nederlandse vriend Dann Stevens doet ook een goochelact, maar verder

zijn het allemaal internationale artiesten."

De acts, variërend van illusies tot vuurstunts en van messenwerpers tot luchtacrobatiek, zijn allemaal live en worden uitgevoerd zonder vangnet. Een van de hoogtepunten is een 'lucht-act' door het Spaans-Italiaanse echtpaar Yves en Ambra. "Zij zit op een stoel in de nok van de tent terwijl hij haar vasthoudt met alleen een bit in zijn mond. Doodeng, maar ik hou er wel van. Toen ik ze in Las Vegas zag optreden, wist ik: die wil ik ooit in een eigen show. Dat is best lastig geweest, want ze wonen en werken in Vegas, maar gelukkig kregen ze heinwee. Voordat ze terugkeren naar Spanje, hebben wij ze gestrikt. Daar ben ik superblij mee."

Met dagelijks twee uitvoeringen is de tour fysiek zwaar. Toch voelt het voor de illusionist als vakantie: "De hele crew reist mee, we wonen tijdelijk in wagens op het terrein bij de tent. Als ik 's ochtends met koffie in de hand naar buiten stap, maak ik een praatje met de vrouw van de messenwerper of met de koorddansers uit Colombia. En 's avonds gaat vaak de barbecue aan. Iedereen leeft buiten, dat is de romantiek."

Ambachtelijk

Illusie, snelheid, afleiding en techniek zijn uiteraard belangrijk in zijn vak. Maar wie denkt dat daar veel moderne technolo-



Hans Klok: 'In een circustheater heb je rondom publiek, dat is oppassen geblazen.' | Foto: Sander Wessels

Cultuur.

tiek

gie aan te pas komt, vergist zich. Klok: “We werken veel met fysieke kracht, mechanica en met geheimen uit de tijd van Houdini. Nieuwe technische mogelijkheden zie je vooral terug in de belichting en bijvoorbeeld in het gebruik van led-screens. Maar niet in de acts. Magie is nog altijd hartstikke ambachtelijk.”

Voor de jongere generatie blijkt dit type circus en vari  te een regelrechte ontdekking. “Onze show is voor de complete familie, van jong tot oud. Voor veel kinderen is dit iets nieuws; zij zijn er niet mee opgegroeid. De mix van illusies, acrobatiek en humor maakt iets bij ze los, want ik spot met natuurwetten. Geen mens kan vliegen of onzichtbaar worden, maar ik kan dat wel. Samen met mijn ‘Divas of Magic’ en de artiesten brengen we een onvergetelijke avond.”

Bij aanvang van de show heeft haast iedereen de telefoon bij de hand. Er wordt dan volop gefilmd en gefotografeerd. Maar na een minuut of vijf gebeurt er iets wonderlijks, merkt Klok: “Gaandeweg zie je de mobieltjes verdwijnen. Echte magie laat zich niet vangen, en zeker niet op een beeldschermje.”

Zit er ooit nog een terugkeer naar Las Vegas in? “Ik heb zojuist een aanbod gehad, al weet ik nu nog niet of dat kan doorgaan. Voorlopig zit ik sowieso goed in Europa en Nederland.”

‘Hans Klok & Friends’, vrijdag 18 t/m donderdag 31 juli, diverse aanvangstijden, locatie: nabij het Noordelijk Havenhoofd in Scheveningen. Meer informatie: www.hansklok.com



Op Jalan Pedis staat onder meer een sat  bar. | Foto: Remko Kraaijeveld

‘Pittig feestje’ als voorproefje van nieuw Indisch festival

In augustus komt het Indische festival Jalan Pedis naar het Lange Voorhout. Daarmee kunnen bezoekers alvast warmlopen voor Jalan Jalan, dat vanaf volgend jaar de plaatsvervanger is van de Tong Tong Fair.

Door Jelle van der Meulen

Jalan Jalan’ is een gevlugelde uitspraak in Indonesi  , weet kok en kookboekenschrijver Vanja van der Leeden (49). Het betekent zoiets als wandelen, of beter gezegd, lekker een beetje slenteren. Ideale naam dus voor een Indisch festival, waar bezoekers kunnen struinen langs kraampjes met eten, muziek en andere culturele uitingen. Op zaterdag 16 augustus vindt de ‘pre-launch’ plaats op het Lange Voorhout, onder de naam Jalan Pedis, vrij vertaald pittige wandeling.

Daarmee maakt Den Haag voor het eerst kennis met het Indische festival dat de vorig jaar ter ziele gegane Tong Tong Fair vervangt. Het faillissement maakte veel los in de stad en de gemeente stelde al gauw zogeheten ‘verkenner’ aan om de mogelijkheden voor een nieuw Indisch evenement te onderzoeken.

Jalan Pedis is een onderdeel van

het nieuwe Jalan Jalan, legt Van der Leeden uit. “Dat is het kloppende hart, een soort Indische Parade, een festival met een heel open, gezellig karakter.”

Sat   van oesterzwam
En natuurlijk met allerlei lekkernijen. Er komen onder meer een Indische snackbar, een gadogado-bus en een sat  bar. Alle gerechten komen ook in een plantaardige variant, zegt Van der Leeden. “Bijvoorbeeld naast sat   van kip ook een van oesterzwam. Het is superbelangrijk dat we allemaal minder vlees eten. Het verbaast me ook altijd dat Indische restaurants zoveel vlees

organisatie is verder in handen van cateraar Ward van der Graaf, interieurontwerper en artdirector Monique Pawirosemito en evenementenorganisator Peter Boelhouwer. De zoektocht naar vrijwilligers is nog in volle gang.

Gemeenschap
Hoewel dit jaar de basis wordt gelegd voor volgend jaar, wordt het festival van 2026 ‘weer helemaal anders’, zegt Van der Leeden. “Vanwege tijdgebrek en haalbaarheid houden we het dit jaar een beetje binnen de eigen gelederen, maar volgend jaar willen we er veel meer mensen bij betrekken. Het moet echt een community worden, zodat we dit nog lang kunnen voortzetten.”

Van der Leeden is verheugd dat Den Haag weer een grootschalig Indisch festival heeft. “Overall in Nederland komen allerlei leuke nieuwe Indische festivals, als Indische stad kan Den Haag niet achterblijven. Jalan Pedis is nieuw, maar we hopen op verbinding met alle generaties. We doen niet al het oude weg, maar stoppen het wel in een nieuw jasje, zodat iedereen zin heeft om ernaartoe te komen. We gaan met hernieuwd elan alles vieren wat met Indonesi   te maken heeft.”

Jalan Pedis, zaterdag 16 augustus, 12.00 tot 22.00 uur, Lange Voorhout. Meer informatie en aanmelden als vrijwilliger: www.jalanpedis.nl

‘We doen niet al het oude weg, maar stoppen het wel in een nieuw jasje’

op het menu hebben, terwijl de gerechten zo geschikt zijn om vegetarisch of veganistisch te maken.”

Zelf gaat ze waarschijnlijk ook een paar uurtjes achter de grill staan, maar ze is vooral ‘een soort culinair curator’. De

KRUISWOORDPUZZEL

	1		2	3	4	5		6	7	8	9		10	
11			12				13						14	15
16		17				18				19		20		
21					22				23		24			
25				26				27		28		29		
		30	31					32			33			
			34							35				
36		37			38	39		40	41			42		43
44	45			46				47				48	49	
50			51		52		53				54			
55				56		57				58				
59			60		61				62				63	
	64							65						

Horizontaal: 1 vlot 6 het geloof verkondigen 11 hoger onderwijs 12 hartstimulator 14 ondernemingsraad 16 geen uitgezonderd 18 tropische vrucht 19 omvang 21 pl. in Duitsland 22 mannenstem 24 broer van Abel 25 grote beker 26 aankoopbewijs 27 ergo 29 zo-even 30 woonplaats 32 pl. in Israël 34 Romanum Imperium 35 oosterlengte 37 friet 40 ineens 44 deel v.e. korenhalm 46 bladgroente 47 vierhandig zoogdier 48 regenachtig

50 dagboek op internet 52 kleur 54 beeldmerk 55 grammofoonplaat 57 meetkundig lichaam 58 dierenverhaal 59 Frans lidwoord 60 Europees land 63 niet parkeren 64 uitvoer 65 periode voor Kerstmis.

Verticaal: 1 Poolse dans 2 toegankelijk 3 kerel 4 personal computer 5 bovendien 6 tempel 7 rooms-katholiek 8 plechtige gelofte 9 hefwerktuig 10 benul 11 loodrecht 13 bezittelijk vnv. 15 geldopbrengst 17 riv. in

Rusland 20 zijde 22 gesloten 23 harenwissel 26 houten slaapplaats 28 afbraak 31 doctoranda 33 zangstem 36 dik touw 37 balletje papier 38 wier 39 platvis 40 Spaans gerecht 41 Local Area Network 42 aanstellerig mens 43 glazen deksel 45 brede laan met bomen 49 vertegenwoordiger 51 riemsluiting 53 wilde haver 54 schuifbak 56 milieuvriendelijk (voorvoegsel) 58 vakbond (afk.) 61 Hoge Raad 62 Algemeen Dagblad.

COLOFON

Den Haag Centraal B.V.

Juffrouw Idastraat 11 | 2513 BE Den Haag | 070-3644040 | www.denhaagcentraal.net

Hoofredacteur
Herman Rosenberg

Eindredactie
Jasper Gramsma
Herman Jansen

Vormgeving
Anneke de Zwaan
Hans Fresen

Stadsredactie
Thijme van der Burg
Judith Eykelenboom
Hester Heite
Vera de Jonckheere
Marc Konijn
Niels van Laatum
Monica Lam
Jelle van der Meulen
Loisanne op 't Land
Casper Postmaa
Dick van Rietschoten
Vyas Soekhoe
Tanja Verkaik
Paul Waayers
Adrie van der Wel

Sportredactie
Tim Beck
Theo Bollerman (historie)
Klaas-Jan Droppert
Bert Tielemans

Cultuurredactie
Jan-Hendrik Bakker
Floor de Booy
Leontine van der Elst
Sjoerd van Faassen
Frans van Hilten
Margreet Hofland
Bert Jansma
Eric Korsten
Thijs Kramer
Hendrik van Leeuwen

Rubrieken
Wendy Hendriksen (tuin)
Caroline Ludwig
Mario Molegraaf (literatuur)
Frank Verhoef (culinair)
Michiel de Vlieger (culinair)
Daphne Wray-Browne (culinair)

Columnisten
Mira Feticu
Jan Pronk
Aukje van Roessel
Christiaan Weijts

Fotografie
Jurriaan Brobbel
Casper van Dort
Eveline van Egdom
Steffie Galetta
Piet Gispén
Storm Groenendijk
Robert van Stuijvenberg
en fotopersbureaus WFA
en Hollandse Hoogte

Illustraties
Rik Buter
Emanuele Del Rosso
Nicolas Journoud

Uitgever
René Wagemaker

Druk
Rodi Rotatiedruk, Diemen

Advertentieverkoop
Rogier Panis
panis@denhaagcentraal.net
mobiel: 06 24 62 65 01

Familieberichten
Geboorte-, huwelijks-,
overlijdensberichten,
in memoriams of dankbetuigingen.
Informeer naar onze tarieven bij
de advertentieafdeling.

Correspondentie
• **Advertentie**
advertentie@denhaagcentraal.net
• **Redactie**
redactie@denhaagcentraal.net
• **Algemeen**
info@denhaagcentraal.net
• **Bezorgklachten**
abonnementen@denhaagcentraal.net

Abonnementsprijzen
Twee jaar € 293,-
Jaar € 173,-
Halfjaar € 93,-
Kwartaal € 47,-
Digitaal abonnement
per jaar € 130,-

*Bij betaling met factuur in plaats van
automatische incasso
wordt € 2,50 aan administratie-
kosten in rekening gebracht.

SUDOKU

		6	5	3				
		9		6				
2	7	3						6
1					6	9		7
		8				2		
3		7	1					5
7						1	2	8
				9		6		
				8	4	7		

OPLOSSINGEN VAN VORIGE WEEK

5	8	3	2	7	4	6	1	9
2	4	7	6	1	9	3	8	5
9	6	1	8	5	3	7	2	4
4	1	2	9	3	5	8	7	6
6	5	8	7	2	1	4	9	3
7	3	9	4	8	6	1	5	2
8	9	5	3	6	7	2	4	1
1	2	6	5	4	8	9	3	7
3	7	4	1	9	2	5	6	8

T	A	P	K	A	S	T		G	R	A	P	P	I	G
O		S	A	B	A				A	D	E	M		O
O	S		P	E	S	O		D	I	E	R		K	L
M	E	P		L		Z	O	O		N		M	A	F
	P	U	F		N	O	O	R	D		U	S	B	
N	T		M	A	O		S		U	R	N		E	S
I	E	P		C	A	N	T	A	T	E		A	L	P
K	M		S	E	C		Z		J	E	T		J	A
	B	E	U		H	O	E	V	E		L	E	A	
W	E	B		P		O	E	R		M		Z	U	S
E	R		B	A	M	I		U	Z	E	R		W	K
R		F	O	T	O			E	D	A	M		A	
F	L	E	S	S	E	N		Z	E	E	K	L	E	I

ABONNEMENT

Word abonnee, lees DHC!

Een abonnement kost € 173,- per jaar,
daarvoor krijgt u de krant op papier en digitaal voor smartphone, tablet of pc.

Een nieuwe jaarabonnee krijgt de krant 8 weken gratis en ontvangt een restaurantcheque van € 35,- of een waardebon van € 100,- te besteden bij kunstuitleen Heden. Wilt u eerst nader kennismaken, neem dan een proefabonnement van € 15,- voor 10 weken. Vul onderstaande antwoordstrook in en stuur deze naar: Den Haag Centraal, Antwoordnummer 24665, 2490 WB Den Haag. Postzegel niet nodig.

Of ga naar www.denhaagcentraal.net/over-dhc/abonnementen

☐ Ja, ik neem een jaarabonnement op Den Haag Centraal en betaal slechts € 173,- voor 14 maanden en ontvang tevens de cadeauchequ. * ☐ Kunst ☐ Diner

☐ Ja, ik neem een proefabonnement van € 15 voor 10 nummers.*

☐ Dhr ☐ Mevr
Voorletter(s) en achternaam: _____

Telefoon: _____ E-mailadres: _____

Adres: _____ Huisnummer: __

Postcode: _____ Plaats: _____

IBAN/Bankrekeningnr: _____

Handtekening: _____

Heeft u alles goed ingevuld? Alleen dan kunnen wij uw aanvraag verwerken.

*Aanbod is uitsluitend geldig bij automatische incasso.

ABONNEMENTENSERVICE

Voor opgave abonnementen, verhuizingen, bezorging en wijzigingen

bel 088-1102070 (ma t/m vr: 9 – 17 u),

of per e-mail: abonnementen@denhaagcentraal.net.

Opzeggingen uitsluitend schriftelijk,
uiterlijk 4 weken voor einde abonnementsperiode.

UIT **de kunst**

donderdag 10 juli 2025 WEEK 28




DHC
Den Haag Centraal

Ter gelegenheid van de negentigste verjaardag van de dalai lama toont galerie NGO DEI aan het Westeinde werk van de Tibetaanse kunstenaar Chungpo Tsering (1979-2024). Hij combineerde als een van de eersten traditionele Tibetaanse kunst met moderne kunst. Een serie houtskooltekeningen met een politieke boodschap, waaronder deze 'Selfie', is deel van de expositie. | Foto: DHC / [zie pagina's 6/7](#)

Jehoshua Rozenman

Out of the Box

3 juli t/m 14 september 2025
Escher in Het Paleis



Acht rijdende kunstwerken onder één dak

In juli en augustus zijn voor het eerst acht iconische BMW Art Cars samen te zien. Niet in een galerie of tijdens een concours, maar in het Louwman Museum.

Door Leontine van der Elst

Een lage gestalte doemt op in de ruimte, het zijn de contouren van een raceauto. Niet van een gewone raceauto, maar van een 'Andy Warhol op wielen'. De BMW M1 lijkt haast te trillen van energie, alsof hij net is gestopt met rijden. De carrosserie is bedekt met brede, wilde penseelstreken die meebuigen met de rondingen en versnellen over de motorkap. Het licht wordt weerkaatst door de glanzende lak, waardoor de kleuren nog levendiger lijken. Niets is strak of symmetrisch, waardoor het geheel snelheid, chaos en vrijheid ademt. Het is alsof de auto niet is beschilderd, maar in volle vaart door een atelier is gereden.

Le Mans

In de entreehal van het Louwman Museum staan deze zomer geen klassieke koetsen of Formule 1-wagens, maar acht auto's, gedecoreerd door grote namen uit de moderne kunst. Roy Lichtenstein, David Hockney, Jeff Koons, Frank Stella, César Manrique, Esther Mahlangu: het is een line-up die op een prestigieuze kunstbeurs niet zou mistaan. En precies dat maakt deze tentoonstelling zo bijzonder. "BMW Art Cars staan bovenaan de markt," zegt Ronald Kooyman (57), directeur van het Louwman Museum. "Er zijn veel Art Cars, maar BMW heeft het genre eigenlijk gedefinieerd. Het merk vroeg topkunstenaars om een auto te beschilderen. En wat zij maakten, kan ook echt rijden."

Met vier van de acht auto's die nu in het Louwman Museum staan, is daadwerkelijk geracet. De allereerste, ontworpen door Alexander Calder in 1975, reed mee in de 24 uur van Le Mans en haalde helaas de finish niet. "Maar dat maakt helemaal niets uit," vertelt Kooyman. "De auto maakte een ongelooflijke indruk. Op dat moment werd het idee geboren: kunst en techniek samenbrengen op een manier die nog nooit eerder was vertoond."

Het idee voor de tentoonstelling ontstond al zo'n drie jaar geleden. "Vorig jaar hebben we via onze contacten bij BMW in München gevraagd of we een paar Art Cars mochten lenen. We hadden niet eens in de gaten dat het precies vijftig jaar geleden was dat de eerste Art Car ont-



Museumdirecteur Ronald Kooyman bij de door Andy Warhol beschilderde BMW M1. | Foto: DHC/Storm Groenendijk

'Kunst en techniek komen samen op een manier die niet eerder is vertoond'

stond." Het jubileum is dus geen aanleiding voor de tentoonstelling. "Het is puur toeval, maar dankzij de timing, onze reputatie en een beetje geluk hebben wij hier nu de grootste Art Car-tentoonstelling in jaren. En misschien wel ooit." Dat de auto's in een automuseum staan en niet op een kunstbeurs of in een galerie is een unicum. "Normaal maken ze een uitzondering voor een kunstbeurs of een weekendconcours, maar dat is altijd kort. Bij ons blijven ze twee maanden. Dat is echt voor het eerst."

Driedimensionaal

De acht auto's zijn geen toevallige selectie. "We mochten uit alles kiezen. Van de twintig Art Cars die er bestaan, hebben wij er acht gekozen die wij het mooist vinden, want ik vind de kunst bijna belangrijker dan de auto. Daarna hebben we natuurlijk gekeken of er een goede balans in de selectie zat als het aankomt op de modellen." De auto's staan op een wit podium, omringd door zuilen met uitleg over zowel de technische specificaties als de kunstenaars. "Calder was bijvoorbeeld vooral bekend als beeldhouwer. Die link met sculpturen zie je terug in zijn

auto. Dat vind ik prachtig, want het is niet alleen een beschilderde auto, het is een driedimensionaal kunstwerk op wielen."

Maakproces

Het proces van het maken van zo'n Art Car is al een kunstwerk op zich. "De meeste kunstenaars beginnen met een schaalmodel. Dan wordt het ontwerp vertaald

naar de echte auto door een specialist – de Duitse meester Maurer. Alleen Warhol werkte compleet anders: hij schilderde direct op de auto. Dat zie je ook: het werk is rauw, expressief, bijna wild."

De tentoonstelling is niet alleen bedoeld voor autofanaten. "We willen juist bruggen slaan. Kunst is soms onderbelicht in automusea. Wij hebben in onze col-

lectie al veel auto-gerelateerde kunst: van bronzen trofeeën tot affiches. Nu zetten we dat nog meer centraal." Het publiek is dan ook breed: van liefhebbers van motorsport tot kunstkenners die normaal nooit een automuseum zouden bezoeken. "We hopen dat mensen getriggerd worden door de kunst, of door het idee dat een auto meer is dan techniek. Elke Art Car vertelt zijn eigen verhaal." Dat idee past volgens Kooyman bij de missie van het museum. "Wij vertellen het verhaal van de auto als spiegel van de samenleving. Niet hoe hard ie rijdt of hoeveel cilinders ie heeft, maar wat ie betekent. De auto is een cultureel object. Met deze tentoonstelling maken we dat nog zichtbaarder."

'Fine Art on Wheels', te zien tot en met zondag 31 augustus, Louwman Museum. Meer informatie: www.louwmanmuseum.nl

Boeken.

Advies van een echte lezer



Boekhandel De Vries Van Stockum is een onafhankelijk familiebedrijf met winkels in Den Haag en Haarlem en een webshop. Zowel in Den Haag als Haarlem hebben de winkels – opgericht in respectievelijk 1833 en 1905 – diepe wortels in de geschiedenis van hun stad. Wineke Bilderbeek werkt sinds 2015 in onze winkel in Den Haag. Zij beheert de jeugd-, Young Adult- en reisboeken.

Ondanks de gedeelde geschiedenis en Indische invloeden in taal en eten, lijkt het soms alsof we er toch weinig over weten. Deze maand tip ik een waardevol boek over deze complexe, vaak verzweegen geschiedenis om zelfstandig te lezen of in de klas te behandelen (vanaf groep 8 of voortgezet onderwijs): 'Het begon met peper'. Het boek bevat een duidelijke tijdlijn, korte verhalen, is prachtig geïllustreerd en is heel toegankelijk geschreven. Door thematische hoofdstukken, persoonlijke verhalen en portretten van belangrijke figuren als Tjalle Robinson en Joop Hue-ting, krijgen kinderen een helder overzicht. In duidelijke taal leren



Marrit Boogaars, Annemiek de Groot, Juul Lelieveld, Liesbeth Rosendaal weten als geen ander de geschiedenis begrijpelijk over te brengen aan kinderen. Dido Drachman brengt het tot leven met diens illustraties.

Marrit Boogaars, Annemiek de Groot, Juul Lelieveld, Liesbeth Rosendaal – 'Het begon met peper', ISBN: 9789025778354, prijs: € 25,99

kinderen alles over deze ingewikkelde geschiedenis, waarbij de duistere bladzijden niet worden geschuwd. Deze geschiedenis heeft veel invloed op mijn eigen leven gehad en ik weet er dan ook best iets vanaf, maar dit boek heeft het

voor mij weer even op een rijtje gezet. Wie kent niet iemand die iets met deze geschiedenis te maken heeft? 'Het begon met peper' is weer zo'n boek dat iedereen, zeker in Den Haag, in zijn klas of kast moet hebben staan.

Thailand Grand Festival op Lange Voorhout

Doe de ‘wai’, symbool van Thaise identiteit

De veertiende editie van het Thailand Grand Festival op het Lange Voorhout belooft nóg grootser, kleurrijker en smakelijker te worden dan voorgaande edities. Tijd dus voor een ‘wai’.

Door Eric Korsten

De ‘wai’ is een traditionele Thaise begroeting én een gebaar van respect. Druk je handpalmen en vingertoppen tegen elkaar en maak ondertussen met je hoofd een lichte buiging: ‘sawasdee ka/krap’ (hallo). Pas het toe tijdens een dagje Thailand – maar dan om de hoek. Op zaterdag 12 juli houden The Royal Thai Embassy in Den Haag en de Thaise gemeenschap in Nederland de veertiende editie van het Thailand Grand Festival. Het festijn belooft nóg grootser, kleurrijker en smakelijker te worden dan voorgaande edities, onder meer door een optreden van het Bunditpatanasilpa Institute of Fine Arts, de Kunstacademie van de Universiteit, gelegen in het historische deel van Bangkok, dat opereert onder de vleugels van het ministerie van Cultuur aldaar. Studenten krijgen er naar keuze scholing in Thaise klassieke muziek, dans, theater, poppenspel,



Op het Lange Voorhout worden vele kleuren toegevoegd tijdens het Thailand Grand Festival. | Foto: PR

traditionele schilderkunst, beeldhouwkunst, hedendaagse visuele kunst en de Thaise cultuur. Met twintig artiesten komen ze over. “De 25-koppige Biggles Big Band uit Nederland brengt een aanstekelijk, swingend programma van jazzklassiekers en Thaise muziek,” zet Pasuwat Yathip van de organiserende Thaise ambassade uiteen. “Voorheen was het festival gericht op de Thaise bevolking in Nederland. Te-

genwoordig richten we ons meer op de Nederlanders. Zo is de hoeveelheid streetfood uitgebreid en zijn er allerlei prijsvragen.”

Thaiboksen

Er zijn demonstraties van ‘muay thai’. Thaiboksen, een soort kickboksen, de traditionele nationale vechtsport in het land van de heilige olifant, wereldwijd bekend als de ‘kunst van de acht ledematen’. Be-

oefenaars maken bij het stoten en trappen gebruik van hun vuisten, ellebogen, knieën en benen; in technisch opzicht daarmee afwijkend van bijvoorbeeld (westers) boksen (alleen met vuisten) of karate (meestal met alleen handen en voeten). Muay thai is geworteld in boeddhistische en animistische tradities. Op het festival kun je ook de inwendige mens versterken, genieten van allerhande authentiek Thais street-

food dat je doet denken of zelfs terugverlangen naar lokale drukke markten in Thailand, naar de kleurrijke kraampjes waar de geur van knoflook

Nog meer streetfood, wat je doet terugverlangen naar lokale drukke markten in Thailand

en gebakken rijst je tegemoetkomt. Eet als een ‘local’ en denk daarbij aan pad thai (noedelgerecht met tofoe, eieren, garnalen en limoen), kha jiao (gefrituurde omelet) en tom yum goong (pittig-zure garnalensoep). “Ikzelf houd het meest van khao niaow moo ping,” zegt organisator Pasuwat Yathip, doelend op gegrild varkensvlees met klee frijst.

Rama X

Natuurlijk kun je er meer te weten komen over het Zuid-Aziatische land en zijn bevolking. Dat Thailand nooit geheel werd gekoloni-

Theater, muziek & evenementen

Vrijdag 11 juli

- 09:00 **Marktdag - De Haagse Markt** | Markt | De Haagse Markt, gratis, [www.dehaagsemarkt.nl](#)
- 09:30 **Museon Omniversum - films** | Film/Jeu | Museon - Omniversum, € 14,50 - € 17,00, [www.museon-omniversum.nl](#)
- 10:00 **Peuterdans 2+** | Jeugd/Voorstelling/Dans | Theater en Filmhuis Dakota, € 3,75 - 7,50, [www.theaterdakota.nl](#)
- 10:00 **Willemsvaart** | Excursies/Rondleiding/Boottocht | Centrum Den Haag, € 5,00 - € 41,50, [www.willemsvaart.nl](#)
- 10:00 **BICT Groep ITF The Hague 2025** | Sport | Overig Den Haag, € 0,00 - € 25,00, [www.itfth Hague.com](#)
- 10:00 **Rondleiding Tweede Kamer** | Excursies/Rondleiding/Jeu | Tweede Kamer, € 6,00, [www.prodemos.nl](#)
- 10:00 **Kinderspeurtocht in het panorama** | Jeu | Museum Panorama Mesdag, gratis, [www.panorama-mesdag.nl](#)
- 10:00 **Sea Life - Angry Birds** | Jeu | SEA LIFE Scheveningen, € 0,00 - € 23,00, [www.visitsealife.com/scheveningen/](#)
- 10:30 **Free Walking Tour The Hague** | Excursies/Rondleiding/Wandeltocht/Groepsuitjes | Free Walking Tour The Hague, gratis, [www.freewalkingtourthehague.com](#)
- 10:30 **Elswhere Free Walking Tour** | Excursies/Rondleiding/Wandeltocht/Groepsuitjes | Elswhere Tours, gratis, [www.google.com/view/freewalkingtourthehague/elswhere-free-walking-tour](#)
- 11:00 **Vlietvaart** | Excursies/Boottocht | Rondvaart Den Haag - Havenkantoor, € 9,50 - € 13,50, [www.ooievaart.nl](#), [www.vlietvaart.nl](#)
- 11:00 **TrashUre Hunt Summer Challenge** | Excursies/Wandeltocht | De Pier, gratis, [www.trashurehunt.org](#)
- 11:30 **Rondleiding door Amare** | Excursies/Rondleiding | Amare, € 10,00, [www.amare.nl](#)

- 12:00 **Ooievaart - Grachtenrondvaart** | Excursies/Boottocht | Rondvaart Den Haag - Havenkantoor, € 9,50 - € 13,50, [www.ooievaart.nl](#)
- 12:00 **Zeeheldenfestival** | Festivals/Jeu | Het Zeeheldenkwartier, gratis, [www.zeeheldenfestival.nl](#)
- 12:15 **Koninklijk Conservatorium - Jong KC Lunchconcerten** | Muziek/Klassieke muziek/Pop/Jazz | Amare, gratis, [www.amare.nl](#)
- 12:30 **Zomerwandeling 'Van Buitenhof tot Bouwput'** | Excursies/Wandeltocht | ProDemos - Huis voor democratie en rechtsstaat, € 7,50, [www.prodemos.nl](#)
- 12:30 **Lunchwandeling van Buitenhof tot Bouwput** | Wandeltocht/Koninklijk | ProDemos - Huis voor democratie en rechtsstaat, € 5,00, [www.prodemos.nl](#)
- 13:00 **Kunstparade Binnenhofrenovatie** | Film | Gotische Zaal, gratis, [www.kunstparadebinnenhof.nl](#)
- 14:00 **De Parade** | Festivals/Culinair/Jeu | Muziek/Pop/Voorstelling/Toneel/Dans | Westbroekpark, € 0,00 - € 27,50, [www.deparade.nl](#)
- 14:00 **Borrelplankje maken** | Groepsuitjes/Workshops | Willems Werkplaats, Boekhorststraat 120, Den Haag, € 60,00, [www.willemswerkplaats.nl](#)
- 14:00 **Elswhere Free Walking Tour** | Excursies/Rondleiding/Wandeltocht/Groepsuitjes | Elswhere Tours, gratis, [www.google.com/view/freewalkingtourthehague/elswhere-free-walking-tour](#)
- 14:00 **The Hague African Festival** | Festivals/Muziek/Wereldmuziek | Overig Den Haag, gratis, [www.thaf.nl](#)
- 16:00 **Middagje Outsiders** | Jeu | Muziek/Pop | Zuiderpark, € 44,50, [www.tickets.cm.com](#), [www.avondjeoutsiders.nl](#)
- 19:00 **Disney's FROZEN The Musical** | Jeu | Voorstelling/Musical | AFAS Circustheater, € 69,00 - € 109,00, [www.stage-entertainment.nl](#), [www.afascircustheater.nl](#)

- 19:00 **House Arrest On The Beach** | Muziek/Dance/Stappen | Boomerang Beach Club & Lounge, € 16,50 - € 24,50, [www.shop.weeztix.com](#), [www.boomerangbeach.nl](#)
- 19:30 **The Hague Citywalk Fotografie Workshop** | Workshops | Centrum Den Haag, € 75,00, [www.thephotographersclub.com](#)
- 19:30 **Wijngaardconcert i.s.m. Hummingbird Music** | Muziek | Haagse stadswijngaard, Waldorpstraat 555, 2521 CK Den Haag, € 4,00 - € 8,00, [www.laaktheater.nl](#)
- 20:15 **Echo's van Satie** | Klassieke muziek | Waalse Kerk, € 12,50 - € 23,50, [www.ticketkantoor.nl](#), [www.podium21.nl](#)
- 20:15 **Droom depot** | Voorstelling/Toneel | De Regentes, € 10,00, [www.theaterderegentes.nl](#)
- 20:30 **Zuiderpark Live - Diggy Dex** | Muziek/Pop | Zuiderparktheater, € 32,50, [www.zuiderparklive.nl](#)
- 20:30 **Platonic Smile + Speedgeezers + Sea Foam** | Muziek/Pop | Musicon, € 8,99 - € 12,00, [www.musicon.nl](#)
- 21:00 **Julius Horsthuis - Recombination, the fulldome journey** | Muziek/Voorstelling | Museon - Omniversum, € 13,00, [www.museon-omniversum.nl](#)
- 22:00 **Echo's van Satie** | Klassieke muziek | Waalse Kerk, € 12,50 - € 23,50, [www.ticketkantoor.nl](#), [www.podium21.nl](#)
- 23:30 **Hitjesgolf** | Muziek/Pop/Dance/Stappen | Club Westwood, € 8,00 - € 12,00, [www.club-westwood.com](#)

Zaterdag 12 juli

- 09:00 **Marktdag - De Haagse Markt** | Markt | De Haagse Markt, gratis, [www.dehaagsemarkt.nl](#)
- 09:30 **Museon Omniversum - films** | Film/Jeu | Prachtige films op een gigantisch koepelscherm. Museon - Omniversum, € 14,50 - € 17,00, [www.museon-omniversum.nl](#)
- 10:00 **Willemsvaart** | Excursies/Rondleiding/

- Boottocht | Centrum Den Haag, € 5,00 - € 41,50, [www.willemsvaart.nl](#)
- 10:00 **Home Made Market** | Markt | Het Zeeheldenkwartier, gratis, [www.homemademarket.co.nl](#)
- 10:00 **BICT Groep ITF The Hague 2025** | Sport | Overig Den Haag, € 0,00 - € 25,00, [www.itfth Hague.com](#)
- 10:00 **Workshop vilt en** | Workshops | Atelier Vilt aan Zee, Boekhorststraat 159 Den Haag, € 80,00, [www.vilttaanzee.nl](#)
- 10:00 **Rondleiding Tweede Kamer** | Excursies/Rondleiding/Jeu | Tweede Kamer, € 6,00, [www.prodemos.nl](#)
- 10:00 **Kinderspeurtocht in het panorama** | Jeu | Museum Panorama Mesdag, gratis, [www.panorama-mesdag.nl](#)
- 10:00 **Sea Life - Angry Birds** | Jeu | SEA LIFE Scheveningen, € 0,00 - € 23,00, [www.visitsealife.com](#)
- 10:15 **Hop-on Hop-off - Tourist Tram** | Excursies/Rondritten | Tourist Tram, € 0,00 - € 16,00, [www.touristtram.nl](#)
- 10:30 **Free Walking Tour The Hague** | Excursies/Rondleiding/Wandeltocht/Groepsuitjes | Free Walking Tour The Hague, gratis, [www.freewalkingtourthehague.com](#)
- 10:30 **Elswhere Free Walking Tour** | Excursies/Rondleiding/Wandeltocht/Groepsuitjes | Elswhere Tours, gratis, [www.google.com/view/freewalkingtourthehague/elswhere-free-walking-tour](#)
- 11:00 **iLocal World Food Tour - zonder gids** | Excursies/Wandeltocht/Fietstocht | Centrum Den Haag, € 9,95
- 11:00 **Vlietvaart** | Excursies/Boottocht | Rondvaart Den Haag - Havenkantoor, € 9,50 - € 13,50, [www.ooievaart.nl](#), [www.vlietvaart.nl](#)
- 11:00 **TrashUre Hunt Summer Challenge** | Excursies/Wandeltocht | De Pier, gratis, [www.trashurehunt.org](#)
- 11:00 **Familierondleiding Tweede Kamer (6+)** | Rondleiding/Jeu | Tweede Kamer, € 7,50, [www.prodemos.nl](#)

- 11:30 **Rondleiding door Amare** | Excursies/Rondleiding | Amare, € 10,00, [www.amare.nl](#)
- 12:00 **Dagje Outsiders** | Festivals/Muziek/Pop/Dance/Stappen | Zuiderpark, € 59,90 - € 99,90, [www.avondjeoutsiders.nl](#)
- 12:00 **iLocal Premium World Food Tour** | Excursies/Wandeltocht | The Social Hub The Hague, € 59,00
- 12:00 **Schrijven met een ganzenveer** | Jeu | Huis van het boek, gratis, [www.huisvanhetboek.nl](#)
- 12:00 **Thailand Grand Festival** | Festivals/Culinair | Lange Voorhout, gratis, [www.facebook.com](#)
- 12:00 **Disney's FROZEN The Musical** | Jeu | Voorstelling/Musical | AFAS Circustheater, € 69,00 - € 109,00, [www.stage-entertainment.nl](#), [www.afascircustheater.nl](#)
- 12:00 **Ooievaart - Grachtenrondvaart** | Excursies/Boottocht | Rondvaart Den Haag - Havenkantoor, € 9,50 - € 13,50, [www.ooievaart.nl](#)
- 12:00 **Zeeheldenfestival** | Festivals/Jeu | Muziek/Pop | Het Zeeheldenkwartier, gratis, [www.zeeheldenfestival.nl](#)
- 12:30 **Zomerwandeling 'Van Buitenhof tot Bouwput'** | Excursies/Wandeltocht | ProDemos - Huis voor democratie en rechtsstaat, € 7,50, [www.prodemos.nl](#)
- 13:00 **Zomeropenstelling Oude kerk Scheveningen** | Open dag | Oude Kerk Scheveningen, gratis
- 13:00 **Liliane Mandema Memorial: topatletiek in Den Haag** | Sport/Open dag | HAAG Atletiek Sportpark, Laan van Poot 353A, Den Haag, gratis, [www.haagatletiek.nl](#)
- 14:00 **De Parade** | Festivals/Culinair/Jeu | Muziek/Pop/Voorstelling/Toneel/Dans | Westbroekpark, € 0,00 - € 27,50, [www.deparade.nl](#)
- 14:00 **Borrelplankje maken** | Groepsuitjes/Workshops | Willems Werkplaats, Boekhorststraat 120, Den Haag, € 60,00, [www.werkplaats.nl](#)

Pittig theater in de Gotische Zaal

Door Herman Rosenberg

Ze is bij vlagen imposant, maar is ook qua strekking vaag en soms zelfs onbegrijpelijk, de voorstelling ‘Graniet’ in de Gotische Zaal van de Raad van State. Dit theaterstuk is de inzending van de Raad van State voor de Kunstparade Binnenhofrenovatie, een cultureel programma waaraan alle Binnenhofbewoners een bijdrage leveren.

Een bepaald niet overbodige begeleidende tekst zet de toeschouwers enigszins op het spoor in de richting die regisseur Arlon Luijten en zijn vijftien jonge zingende acteurs voor ogen hebben. Wat we zien, is ‘een zoektocht naar gedeelde waarden in relatietherapie met de rechtsstaat’. Er kwamen een

ders stapels kopjes, die nog heel zijn. Ja ja, de rechtsstaat is breekbaar. Op een piano worden korte, felle akkoorden aangeslagen. Het orgel, dat ook meedoet, gromt en bromt grondtonen.

Pakket

Dan verschijnt plotseling een geharnaste ridder met een groot pakket in plastic dat hij midden in de fraaie zaal neerlegt. Een stem: “Hier moeten we iets mee.” Een andere stem: “Ja, daar moeten we iets mee.” Uit een later uitgedeelde folder blijkt dat we te maken hebben met een rechter en een orakel. Later opnieuw die constatering: “Hier moeten we iets mee.” Maar wat? En wat zit er in dat onheilspellende pakket? Een kada-ver? Dat komen we niet te weten, want het pakket wordt even later zonder verdere plichtplegingen weggedragen.

Een vondst is dat het publiek ook in therapie moet. Nee, niet na de voorstelling, maar erin. Hup, iedereen in de benen en vragen beantwoorden door een stap naar voren of naar achteren te zetten. Het gaat alle kanten op, van ‘heb je een koophuis?’ tot ‘heb je wel eens gebloed na een gevecht?’ Het is een vorm van je blootgeven die bekend is uit de wereld van de groepstherapie. Uiteindelijk komen de rechter en het orakel er niet uit. De eerste hecht aan wetten en regels. “Maar wat als chaos (...) ook onderdeel is van het verhaal?”, besluit het orakel. Een passend einde van deze even associatieve als enigmatische voorstelling.

‘Graniet’, gezien 4 juli, Gotische Zaal. De overige voorstellingen zijn uitverkocht. Meer informatie: www.collegevanrijksadviseurs.nl



Scène uit ‘Graniet’ in de Gotische Zaal. | Foto: DHC

- www.willemswerkplaats.nl/
- 14:00 **Elswhere Free Walking Tour** | Excursies/Rondleiding/Wandeloct/ Groepsuitjes | Elswhere Tours, gratis, www.google.com/view/freewalkingtoursthehague/ elswhere-free-walking-tour
- 14:00 **Zomeropenstelling Nieuwe Badkapel** | Open dag | Nieuwe Badkapel, gratis
- 14:00 **The Hague African Festival** | Festivals/ Muziek/Wereldmuziek | Overig Den Haag, gratis, www.thaf.nl
- 14:00 **Circaso - Back Stage** | Voorstelling/Circus | De Regentes, € 14,00, www.theaterderegentes.nl
- 14:00 **Speak Out - Conference** | Lezing/debat | The Social Hub The Hague, gratis, www.afriqeducation.com
- 14:30 **Kooman's Poppentheater - Swaffie de Zeehond (5+)** | Jeugd | Kooman's Poppentheater, € 15,00, www.koomanpoppentheater.nl
- 15:00 **Harrie Jekkers - In mijn liedjes kan ik wonen** | Muziek/Pop/Voorstelling/Cabaret | Het Nationale Theater - Koninklijke Schouwburg, € 17,50 - 35,00, www.hnt.nl, www.bvmooiweer.nl/index.php
- 15:00 **Interactieve rondleiding kunst en AI - Escher in Het Paleis** | Rondleiding/ Tentoonstellingen | Escher in Het Paleis, € 17,50, www.escherinhetpaleis.nl
- 15:30 **iLocal World Food Tour - met gids** | Excursies/Wandeloct/Fietstocht | Centrum Den Haag, € 15,00
- 16:30 **Disney's FROZEN The Musical** | Jeugd/ Voorstelling/Musical | AFAS Circustheater, € 69,00 - € 109,00, www.stage-entertainment.nl, www.afascircustheater.nl
- 17:00 **Colorado Charlie w/ Folamour, Suze Ijo en D Stone** | Muziek/Dance/Stappen | Colorado Charlie, Pré-register, www.coloradocharlie.nl
- 17:30 **Mesmerica** | Film | Museon - Omniversum, € 18,50 - € 35,00, www.museon-omniversum.nl/films/ films-in-de-dome/mesmerica
- 19:00 **Zazu at the beach** | Muziek/Pop/Wereld-

- muziek/Stappen | Boomerang Beach Club & Lounge, € 29,95 - € 44,95, www.weeztix.com, www.zazutribes.com
- 19:00 **Circaso - Back Stage** | Voorstelling/Circus | De Regentes, € 14,00, www.theaterderegentes.nl
- 19:00 **Mesmerica** | Film | Museon - Omniversum, € 18,50 - € 35,00, www.museon-omniversum.nl
- 20:00 **Improvisatie voorstelling B&B Vol Liefde** | Voorstelling | Theater in de steeg, € 10,00, www.theatersportdenhaag.nl
- 20:15 **Comedy Club XL** | Stand-up comedy | Theater Diligentia, € 17,50, www.diligentia-pepijn.nl
- 20:15 **Droom depot** | Voorstelling/Toneel | De Regentes, € 10,00, www.theaterderegentes.nl
- 20:30 **Nashville Pussy + The Prince Albert** | Muziek/Pop | Musicon, € 19,99 - € 22,50, www.musicon.nl
- 20:30 **Mesmerica** | Film | Museon - Omniversum, € 18,50 - € 35,00, www.museon-omniversum.nl
- 21:00 **Millers Night Life** | Muziek/Dance/Stappen | Millers, gratis, www.millersdenhaag.nl
- 21:00 **Live muziek Kompaan Binnenhaven** | Muziek/Pop/Jazz/Wereldmuziek/Stappen | Kompaan Binnenhaven, gratis, www.kompaanbier.nl
- 21:00 **Branoul Rouge** | Muziek/Jazz/Voorstelling/Toneel | Theater Branoul, € 29,00 - € 49,00, www.branoul.nl
- 22:00 **Comedy Club XL** | Stand-up comedy | Theater Diligentia, € 17,50, www.diligentia-pepijn.nl
- 22:00 **Stiltecoupé - Silent Disco Night** | Muziek/Pop/Dance/Stappen | Grote Markt, gratis, www.gmdh.nl

Zondag 13 juli

- 09:30 **Museon Omniversum - films** | Film/ Jeugd | Prachtige films op een gigantisch koepelscherm.

- Museon - Omniversum, € 14,50 - € 17,00, www.museon-omniversum.nl
- 10:00 **Willemsvaart** | Excursies/Rondleiding/ Boottocht | Centrum Den Haag, € 5,00 - € 41,50, www.willemsvaart.nl
- 10:00 **Haagse Antiek- en Boekenmarkt** | Markt | Haagse antiek- en boekenmarkt Lange Voorhout, gratis, www.haagseantiekboekenmarkt.nl
- 10:00 **Groene Stad Vaarten** | Excursies/Boottocht | Centrum Den Haag, € 6,00 - € 16,00, www.willemsvaart.nl, www.groenestadvaaarten.nl
- 10:00 **BICT Groep ITF The Hague 2025** | Sport |

- Overig Den Haag, € 0,00 - € 25,00, www.itfthehague.com
- 10:00 **Kinderspeurtocht in het panorama** | Jeugd | Museum Panorama Mesdag, gratis, www.panorama-mesdag.nl
- 10:00 **Sea Life - Angry Birds** | Jeugd | SEA LIFE Scheveningen, € 0,00 - € 23,00, www.visitsealife.com/scheveningen/
- 10:00 **LEGO Summer of Play** | Jeugd | . LEGOLAND® Discovery Centre Scheveningen, € 0,00 - € 23,00, www.legolanddiscoverycentre.com
- 10:00 **BeachClean & Workout** | Wandeloct/ Sport | Scheveningen Bad, gratis
- 10:15 **Hop-on Hop-off - Tourist Tram** | Excur-

- sies/Rondritten | Tourist Tram, € 0,00 - € 16,00, www.touristtram.nl
- 10:30 **Free Walking Tour The Hague** | Excursies/Rondleiding/Wandeloct/ Groepsuitjes | Free Walking Tour The Hague, gratis, www.freewalkingtourthehague.com
- 10:30 **Iedereen in Balanzs** | Sport | Paleistuin, gratis, www.facebook.com/IedereeninBalanzs
- 11:00 **TrashUre Hunt Summer Challenge** | Excursies/Wandeloct | De Pier, gratis, www.trashurehunt.org
- 11:00 **Gilde Den Haag - Residentiewandeling** | Excursies/Wandeloct/Groepsuitjes | Plein, € 4,00 - € 8,00, www.gildedenhaag.nl
- 11:30 **Vluchtelingen in de Caraïben worden Engelandvaarders** | Lezing/debat | Nationaal Archief, € 10,00, www.nationaalarchief.nl
- 11:30 **BeachClean & Workout** | Wandeloct/ Sport | Scheveningen Bad, gratis, www.coastalgym.trainin.app/activities/L8N2zV/beachclean-workout
- 12:00 **Sun Splash Reggae Festival** | Festivals/ Muziek/Pop/Wereldmuziek | Zuiderpark, € 2,00 - € 85,00, www.sunsplashfestival.nl
- 12:00 **Ooievaart - Grachtenrondvaart** | Excursies/Boottocht | Rondvaart Den Haag - Havenkantoor, € 9,50 - € 13,50, www.ooievaart.nl
- 12:00 **Zomercafé XL** | Markt/Workshops/Overig | Zuiderparktheater, gratis, www.zuiderparktheater.nl
- 12:30 **Rondleiding door de voormalige Amerikaanse Ambassade** | Excursies/ Rondleiding | West Den Haag, € 12,50, www.westdenhaag.nl
- 12:30 **Maak je eigen linoleumsnede (7+)** | Jeugd/Workshops | Escher in Het Paleis, gratis, www.escherinhetpaleis.nl
- 13:00 **Rondleiding door 'Op de vlucht voor Hitler - de Engelandvaart van de familie Oznowicz'** | Excursies/Rondleiding/ Tentoonstellingen |

advertentie



Eindvoorstellingen Koninklijk Conservatorium Dans
Woensdag 16 juli, 15.00 uur, donderdag 17 en vrijdag 18 juli, 20.00 uur, Danstheater Amare

Beleef een sprankelend slotstuk van het dansseizoen: de eindvoorstellingen van Koninklijk Conservatorium Dans! Alle leerlingen en studenten schitteren in een energiek en veelzijdig programma, met klassiek en modern repertoire, flamenco, hiphop en nieuwe creaties van internationale choreografen. Laat je verrassen door het talent en de kracht van een nieuwe generatie dansers.

Meer informatie en kaartverkoop: www.koncon.nl/agenda

Haagse circusschool Circaso viert 20 jaar met ‘Backstage’ ‘Durf te bouwen op elkaar’

Met de première van de jubileumshow ‘Backstage’ viert de Haagse circusschool Circaso in theater De Regentes 20 jaar jong en lang. Den Haag Centraal was bij de laatste doorloop.

Door Eric Korsten

En circuswerkplaats annex -school. In Den Haag? Heus? Ja, al twee decennia is Circaso daartoe het to-verwoord. Op het thuishonk in een bovenzaal aan de Teijlerstraat in het Valkenboskwartier kun je opdoen wat nodig is om het pad van circusartiest te bewandelen: li-chaamsbeheersing, creativiteit en samenwerking. Van samen balanceren, jongleren, salto’s maken, in de trapeze en de doe-ken klimmen tot kunstjes met de klossen van de diabolo of acrobatische piramides bouwen. Mooie voorstellingen maken, dat is wat je als jongeling leert door te doen bij Circaso. Iedere anderhalf à twee jaar gaat de ‘optreedgroep’, bestaande uit le-den van 10 tot 21 jaar, op voor een voorstelling.

Yell

Deelnemers aan de productiegroep zijn vandaag druk bezig met hun trainers. Ze zetten hun nieuwe theatershow ‘Back-stage’ in elkaar. Daarmee wordt het 20-jarige jubileum luister bijgezet. In een kring bijeen steekt de groep de linkerarmen naar voren. ‘Drie, twee, één: Circaso!’ De aanstekelijke yell is het startsein tot de laatste doorloop voor ‘Backstage’.

Vooraf hadden de energieke en enthousiaste trainers/coa-ches Roosmarijn Cloosterman (25) en Amy van Oorschot (28), zelf ooit Circaso-pupillen die in 2012 samen opgingen voor de Circusprijs voor jong talent, de groep al motiverend toe-gesproken. “De vorige keer miste ik het onderlinge plezier,” zegt Van Oorschot. Cloosterman vult aan: “Durf te improvise-

ren, doe gek en spéél – maar durf vooral ook te genieten.” Hun adviezen worden eventjes verderop in de doorloop niet in de wind geslagen. “Lachen!”, roept Cloosterman als de uitvoering van een act bij een van de deelnemers wat al te veel ongemak zichtbaar maakt. Ondertussen doet het tweetal ook nog dienst als stand-in.

Modeshow

In de bijna anderhalf uur aan vermaak voor jong en oud trekt een potpourri aan circusacts en -disciplines voorbij, soms in-geleid met een ‘running gag’ of intermezzo. Feline beklimt de bovenste sporten van twee ladders die aan weerszijden van haar staan en die ze nota bene zelf vasthoudt. Ook zijn er een ‘queery’ modeshow en een choreografie met (lage én hoge) eenwieliers, en er wordt lustig en acrobatisch gejongleerd.

Als 8-jarige was Cloosterman al bij Circaso. Tegenwoordig is ze leerkracht op een basisschool. “Ik houd erg van acrobatiek. Dat vraagt om vertrouwen en bravoure. Je moet letterlijk kun-



In ‘Backstage’ komt een potpourri aan acts en disciplines voorbij. | Foto: PR

Samen met Roosmarijn vormde ik een duo in acrobatiek. En ik houd erg van jongleren met kegels.”

Focus

Vooral de weg naar de voorstelling toe is mooi, vindt Clooster-man. “Hoe losstaande ideeetjes uitgroeien tot een geheel met een inhoudelijk duidelijke lijn.” Tijdens de doorloop blijken er nog puntjes op de i nodig, meldt ze na afloop van de oefenses-sie. “De groep miste vanavond het nodige aan focus, al gaat dat vaak zo in de aanloop naar een daadwerkelijke voorstelling om-dat de groep nu ook te maken krijgt met logistieke aspecten, de opkomsten en afgangen naar de coulissen. Gelukkig hebben we nog een generale te gaan, mét publiek erbij. En je zult zien dat in de theaterambiance van De Regentes iedereen ultrascherp is. Dan is er ook theaterlicht. Dat werkt natuurlijk mee.”

Circaso, ‘Backstage’, zaterdag 12 juli, 14.00 en 19.00 uur, De Regentes. Meer informatie: www.theaterderegentes.nl

‘Durf te improviseren,
doe gek en spéél’

nen bouwen op de ander, op elkaars schouders durven staan,” vat ze het circusvak kort en bondig samen. Maar de stap naar publieke optredens waren niets voor haar, zegt ze. Van Oor-schot vult aan: “Ikzelf kwam op 14-jarige leeftijd bij Circaso.

vervolg theater, muziek & evenementen

- 13:45 Nationaal Archief, € 7,50, www.nationaalarchief.nl
Klub Buku Junior | Jeugd/Voorstelling/
Literatuur/Lezing/debat |
Museum Sophiahof - van Indië tot nu,
€ 5,00, www.museumsophiahof.nl
- 14:00 **De Parade** | Festivals/Culinair/Jeu
muziek/Pop/Voorstelling/Toneel/Dans |
Westbroekpark, € 0,00 - € 27,50,
www.deparade.nl
- 14:00 **Elswhere Free Walking Tour** |
Excursies/Rondleiding/Wandeltocht/
Groepsuitjes |
Elswhere Tours, gratis, www.google.com/view/freewalkingtoursthehague/elswhere-free-walking-tour
- 14:00 **Rondleiding Mythes en Mogelijkhe-**
den | Rondleiding |
Huis van het boek, gratis
- 14:00 **The Hague African Festival** | Festivals/
Muziek/Wereldmuziek |
Overig Den Haag, gratis, www.thaf.nl/
- 14:30 **Vals Paradijs** | Film/Muziek/Wereldmu-
ziek/Ceremonie |
Pathé Spuimarkt, € 12,50 - € 15,00,
www.eventbrite.com,
www.share-world.nl
- 15:00 **Harrie Jekkers - In mijn liedjes kan ik**
wonen | Muziek/Pop/Voorstelling/Cabaret |
Het Nationale Theater - Koninklijke
Schouwburg, € 17,50 - € 35,00,
www.hnt.nl, www.bvmooiweer.nl
- 15:00 **Rondleiding Mythes en Mogelijkhe-**
den | Rondleiding |
Huis van het boek, gratis
- 15:00 **A Decade of Joy** | Muziek |
Amare, € 15,00 - € 19,00, www.amare.nl
- 15:00 **Live in Wassenaar - A Murder In**
Mississippi | Muziek | Tuinconcert van de
Belgische rootsband "A Murder In Missis-
sippi" in Wassenaar.
Wassenaar-Voorschoten, € 17,50,
www.secure.tixqall.nl, www.tixqall.nl
- 15:30 **Zomerorgelbespelingen in de Abdij-**
kerk | Muziek/Klassieke muziek |
Abdijkerk, gratis, www.abdijkerk.info
- 16:00 **The Music of the Lord of the Rings.**
Tribute to Howard Shore by La
Chapelle Sauvage | Muziek/Klassieke
muziek/Wereldmuziek |
Lutherse Kerk, € 38,00 - € 56,00,
www.redevents.world

- 16:00 **The Music of the Lord of the Rings**
- Tribute to Howard Shore by La
Chapelle Sauvage | Muziek/Klassieke
muziek/Wereldmuziek |
Lutherse Kerk, € 38,00 - € 56,00,
www.redevents.world
- 16:30 **Disney's FROZEN The Musical** | Jeugd/
Voorstelling/Musical |
AFAS Circustheater, € 69,00 - € 109,00,
www.stage-entertainment.nl
www.afascircustheater.nl
- 17:00 **Colorado Charlie x Extended W/ East**
End Dubs | Festivals/Muziek/Dance |
Colorado Charlie, € 25,00 - € 33,50,
www.coloradocharlie.nl
- 20:30 **Pink Floyd - Dark Side Of The Moon** |
Film/Muziek/Pop |
Museon - Omniversum, € 13,00,

- www.museon-omniversum.nl
Maandag 14 juli
- 09:30 **Museon Omniversum - films** | Film/
Jeugd | Prachtige films op een gigantisch
koepelscherm.
Museon - Omniversum, € 14,50 - € 17,00,
www.museon-omniversum.nl
- 10:00 **Willemsvaart** | Excursies/Rondleiding/
Boottocht |
Centrum Den Haag, € 5,00 - € 41,50,
www.willemsvaart.nl
- 10:00 **Rondleiding Tweede Kamer** | Excursies/Rondleiding/Jeu
gd |
Tweede Kamer, € 6,00,
www.prodemos.nl
- 10:00 **Sea Life - Angry Birds** | Jeugd |

advertentie

Latin-muziek centraal op gratis Summertime Festival 2025
Donderdag 17, vrijdag 18 en zaterdag 19 juli, Grote Markt Den Haag

Drie dagen lang dompelt Den Haag zich onder in de warme klanken van Latin-muziek. Tijdens de negentiende editie van het Summertime Festival presenteren Musicon en De Grote Markt een kleurrijk programma: van traditionele volksmuziek tot latin-jazz en moderne crossovers. Met dertien concerten van artiesten uit onder meer Cuba, Suriname, Brazilië, Argentinië, Spanje en Nederland, openbare dansworkshops en een ongeëvenaarde sfeer is dit gratis toegankelijke festival een niet te missen hoogtepunt van de Haagse zomerweken.

Meer informatie: www.summertimefestival.nl

- SEA LIFE Scheveningen, € 0,00 - € 23,00,
www.visitsealife.com
- 10:00 **LEGO Summer of Play** | Jeugd |
LEGOLAND® Discovery Centre Scheve-
ningen, € 0,00 - € 23,00,
www.legolanddiscoverycentre.com
- 10:30 **OFFprojects open class** | Dans/Work-
shops |
Korzo theater, € 9,00, www.korzo.nl
- 12:00 **Ooievaart - Grachtenrondvaart** |
Excursies/Boottocht |
Rondvaart Den Haag - Havenkantoor,
€ 9,50 - € 13,50, www.ooievaart.nl
- 12:30 **Zomerwandeling 'Van Buitenhof tot**
Bouwput' | Excursies/Wandeltocht |
ProDemos - Huis voor democratie en
rechtsstaat, € 7,50, www.prodemos.nl
- 12:30 **Lunchwandeling van Buitenhof tot**
Bouwput | Wandeltocht/Koninklijk |
ProDemos - Huis voor democratie en
rechtsstaat, € 5,00, www.prodemos.nl
- 14:00 **De Parade** | Festivals/Culinair/Jeu
gd/Muziek/Pop/Voorstelling/Toneel/Dans |
Westbroekpark, € 0,00 - € 27,50,
www.deparade.nl
- 14:00 **The Hague African Festival** | Festivals/
Muziek/Wereldmuziek |
Overig Den Haag, gratis, www.thaf.nl
- 19:00 **Get Your S**t Together - Rent Like a**
Pro | Workshops |
Wij Weimar (Weimarstraat 284, 2562 HS
Den Haag), € 8,00, www.mahoganyfisherman-ab5.notion.site
- 19:00 **O'casey's Monday Night Comedy** |
Voorstelling/Stand-up comedy |
O'Casey's Irish Pub & Restaurant, € 9,50,
www.eventbrite.nl, www.ocaseys.nl
- 19:30 **Jong KC Zomerfestival** | Muziek/Klas-
sieke muziek/Jazz |
Amare, gratis, www.koncon.nl
- 20:15 **Strijdkoor Jan en Alleman** | Muziek/
Voorstelling |
Amare, gratis, www.koorjanenalleman.nl

Dinsdag 15 juli

- 09:30 **Museon Omniversum - films** | Film/
Jeugd | Prachtige films op een gigantisch
koepelscherm.
Museon - Omniversum, € 14,50 - € 17,00,
www.museon-omniversum.nl
- 10:00 **Willemsvaart** | Excursies/Rondleiding/

- Boottocht |
Centrum Den Haag, € 5,00 - € 41,50,
www.willemsvaart.nl
- 10:00 **Salsa voor ouderen** | Sport/Workshops |
Amare, gratis, www.amare.nl
- 10:00 **Rondleiding Tweede Kamer** | Excursies/Rondleiding/Jeu
gd |
Tweede Kamer, € 6,00,
www.prodemos.nl
- 10:00 **Kinderspeurtocht in het panorama** |
Jeugd |
Museum Panorama Mesdag, gratis,
www.panorama-mesdag.nl
- 10:00 **Sea Life - Angry Birds** | Jeugd |
SEA LIFE Scheveningen, € 0,00 - € 23,00,
www.visitsealife.com/scheveningen/
- 11:00 **Gilde Den Haag - Hofjeswandeling** |
Excursies/Rondleiding/Wandeltocht |
't Goude Hoofd, € 4,00 - € 8,00,
www.gildedenhaag.nl
- 12:00 **Ooievaart - Grachtenrondvaart** |
Excursies/Boottocht |
Rondvaart Den Haag - Havenkantoor,
€ 9,50 - € 13,50, www.ooievaart.nl
- 12:30 **Zomerwandeling 'Van Buitenhof tot**
Bouwput' | Excursies/Wandeltocht |
ProDemos - Huis voor democratie en
rechtsstaat, € 7,50, www.prodemos.nl
- 12:30 **Lunchwandeling van Buitenhof tot**
Bouwput | Wandeltocht/Koninklijk |
ProDemos - Huis voor democratie en
rechtsstaat, € 5,00, www.prodemos.nl
- 14:00 **De Parade** | Festivals/Culinair/Jeu
gd/Muziek/Pop/Voorstelling/Toneel/Dans |
Westbroekpark, € 0,00 - € 27,50,
www.deparade.nl
- 14:00 **Borrelplankje maken** | Groepsuitjes/
Workshops |
Willems Werkplaats, Boekhorststraat 120,
Den Haag, € 60,00,
www.willemswerkplaats.nl
- 14:00 **The Hague African Festival** | Festivals/
Muziek/Wereldmuziek |
Overig Den Haag, gratis, www.thaf.nl
- 21:30 **Dinner In The Sky Scheveningen** |
Culinair |
Miss Maui Beach House, € 31,50 - € 250,00,
www.dinnerintheskynederland.nl

Woensdag 16 juli

- 09:30 **Voorleesochtend +1,5 jaar** | Jeugd |

Tibetaanse kunst in Haagse galerie

Om de negentigste verjaardag van de dalai lama te vieren, organiseerde galerie NGO DEI een tentoonstelling met werk van de Tibetaanse kunstenaar Chungpo Tsering, die schilderde en met vogels sprak.

Door Margreet Hofland

‘The one who spoke with birds’ is de titel van de tentoonstelling van het werk van de vorig jaar overleden Tibetaanse kunstenaar en activist Chungpo Tsering in galerie NGO DEI aan het Westeinde. Aanleiding is de negentigste verjaardag van de dalai lama, Tenzin Gyatso. Die vluchtte in 1959 te paard over de Himalaya naar India, nadat een volksoptstand tegen de Chinese inlijving van Tibet was mislukt. Chungpo Tsering werd in 1979 geboren in het Himalayaanse dorpje Tingri en werd als 2-jarige naar India gesmokkeld, waar hij als wees opgroeide.

De dalai lama verscheen vorige week veelvuldig in het nieuws met de bekendmaking dat hij het voornemen heeft om te reïncarneren, en dat er dus definitief een volgende hoogste spirituele leider van het Tibetaanse boeddhisme komt. “Het instituut van de dalai lama zal voortbestaan,” liet hij met een videoboodschap weten. Er is altijd sprake van reïncarnatie bij het aanwijzen van de volgende dalai lama; na zijn overlijden wordt een proces gestart waarin wordt gezocht naar de opvolger. Dit duurt minimaal negen maanden, omdat de volgende leider nog geboren moet worden. De dalai lama liet weten dat zijn opvolger ook een vrouw kan zijn.

‘Free Tibet’

Na het afronden van een ontwerpopleiding in India ging Chungpo naar Nepal. Hij werkte er eerst als tapijontwerper en opende daarna de eerste Tibetaanse galerie voor hedendaagse kunst: de Gallery of Modern Art. Het werd een plek voor kunstenaars die



Chungpo Tsering, ‘The Prayer Stone’. | Foto: DHC

samenkwamen om over politiek te discussiëren. Daarmee werd de galerie ook het doelwit van intimidatie, waarna Chungpo Nepal verliet om asiel aan te vragen in Amerika. In Californië werd hij een plaatselijke legende, hij was geliefd om zijn vriendelijke en bescheiden karakter en de hulp die hij aan kunstenaars gaf. Hij was spiritueel en ‘hij sprak met de vogels’, zei men over hem. Altijd had hij een stapeltje stickers in zijn zak met de tekst ‘Free Tibet’, die hij overal achterliet. Zijn leven bestond uit het maken van kunst, soms schilderde hij dertig uur achter elkaar zonder te eten of te slapen.

Als een van de eersten combineerde Chungpo de traditionele Tibetaanse kunst met moderne kunst. De tentoonstelling laat een serie houtskooltekeningen zien die een politieke boodschap hebben, zoals figuren met een bosje verbrande lucifers of een stapel alziende camera’s als hoofd. Het schilderij ‘The Prayer Stone’ toont een zwevende steen met een inscriptie, in een hemelsblauwe

‘I don’t understand the world’

lucht. Achter de steen aan wapperen veelkleurige gebedsvlaggen aan lange koorden. “Het was zijn idee van vrijheid,” zegt Wangpo Tethong, een Tibetaan die verbonden is aan de galerie. “Op de steen staat een bekende tekst die Tibetanen in een gebed vaak herhalen, als een soort mantra.”

Lieveheersbeestje

Op de eerste verdieping hangt een prachtige serie kleine aquarellen die Chungpo maakte toen hij al ziek was en niet veel meer kon. Stenen – die vaak in zijn werk voorkomen – zijn wankel op elkaar gestapeld, hier en daar zijn dunne rode draden, takjes of een lieveheersbeestje toegevoegd. Ergens is met potlood geschreven: ‘I don’t understand the world.’

Op deze etage wordt ook de video ‘Redface’ afgespeeld van de jonge kunstenaar Khenrab Gyaitso, die pas afstudeerde aan de Rotterdamse Willem de Kooning Academie. Hij werd geboren in Nederland, zijn ouders komen uit Tibet. Hij filmde oude Tibetaanse mannen die voor zich uit staren, daarboven is een fel verlicht rond gat te zien, als een zon. “Je hoeft niet als een puzzel op te lossen wat je ziet,” zegt hij. “Het gaat om de ervaring.” Wat dan wel weer heel Nederlands klinkt.

‘The one who spoke with birds’, te zien tot en met zondag 13 juli, NGO DEI Gallery. Meer informatie: www.ngodei.org

- Theater en Filmhuis Dakota, gratis, www.theaterdakota.nl
- 09:30 **Zomeropenstelling Paleis Noordeinde en de Koninklijke Stallen** | Rondleiding/Koninklijk | Paleis Noordeinde, € 10,00, www.koninklijkeverzamelingen.nl
- 09:30 **Museon Omniversum - films** | Film/Jeuugd | Prachtige films op een gigantisch koepelscherm. Museon - Omniversum, € 14,50 - € 17,00, www.museon-omniversum.nl
- 10:00 **Boerenmarkt** | Markt | Lange Voorhout, gratis, www.denhaag.nl
- 10:00 **Willemsvaart** | Excursies/Rondleiding/Boottocht | Centrum Den Haag, € 5,00 - € 41,50, www.willemsvaart.nl
- 10:00 **Rondleiding Tweede Kamer** | Excursies/Rondleiding/Jeuugd | Tweede Kamer, € 6,00, www.prodemos.nl
- 10:00 **Kinderspeurtocht in het panorama** | Jeuugd | Museum Panorama Mesdag, gratis, www.panorama-mesdag.nl
- 10:00 **Sea Life - Angry Birds** | Jeuugd | SEA LIFE Scheveningen, € 0,00 - € 23,00, www.visitsealife.com/scheveningen/
- 10:00 **LEGO Summer of Play** | Jeuugd | LEGOLAND® Discovery Centre Scheveningen, € 0,00 - € 23,00, www.legolanddiscoverycentre.com
- 10:30 **Free Walking Tour The Hague** | Excursies/Rondleiding/Wandeltocht/Groepsuitjes | Free Walking Tour The Hague, gratis, www.freewalkingtourthehague.com
- 11:00 **TrashUre Hunt Summer Challenge** | Excursies/Wandeltocht | De Pier, gratis, www.trashurehunt.org
- 11:00 **Beeldenwandeling Westbroekpark** | Excursies/Wandeltocht | Westbroekpark, € 10,00 - € 22,50, www.artandjazz.nl
- 12:00 **Zomeropenstelling Paleis Noordeinde en de Koninklijke Stallen** | Rondleiding/Koninklijk | Koninklijke Stallen, € 7,50, www.koninklijkeverzamelingen.nl
- 12:00 **Ooievaart - Grachtenrondvaart** | Excursies/Boottocht |

- Rondvaart Den Haag - Havenkantoor, € 9,50 - € 13,50, www.ooievaart.nl
- 12:30 **Zomerwandeling ‘Van Buitenhof tot Bouwput’** | Excursies/Wandeltocht | ProDemos - Huis voor democratie en rechtsstaat, € 7,50, www.prodemos.nl
- 12:30 **Lunchwandeling van Buitenhof tot Bouwput** | Wandeltocht/Koninklijk | ProDemos - Huis voor democratie en rechtsstaat, € 5,00, www.prodemos.nl
- 12:45 **Zomerorgelconcerten in de Kloosterkerk** | Muziek/Klassieke muziek/Voorstelling | Kloosterkerk, gratis, www.kunstcentrum-kloosterkerk.nl
- 13:00 **Haagse Sportzomer Festivals** | Jeuugd/Sport | Overig Den Haag, gratis, www.denhaag.nl
- 13:00 **ZEELab Creatief voor kids (4+)** | Jeuugd/Workshops | Muzee Scheveningen, € 0,00 - € 10,00, www.muzeescheveningen.nl
- 13:30 **Rondleiding Piet Oudolfuin** | Excursies/Rondleiding | Museum Voorlinden, € 10,00, www.voorlinden.nl
- 14:00 **De Parade** | Festivals/Culinair/Jeuugd/Muziek/Pop/Voorstelling/Toneel/Dans | Westbroekpark, € 0,00 - € 27,50, www.deparade.nl
- 14:00 **Borrelplankje maken** | Groepsuitjes/Workshops | Willems Werkplaats, Boekhorststraat 120, Den Haag, € 60,00, www.willemswerkplaats.nl
- 14:00 **Gratis SUP'en en zwerfafval opvissen** | Sport | Kompaan Brouwerij & Bar, gratis, www.schoondoenwegewoon.nl
- 14:00 **Gratis SUP'en en zwerfafval opvissen** | Sport | Madurodam, gratis, www.schoondoenwegewoon.nl
- 14:00 **The Hague African Festival** | Festivals/Muziek/Wereldmuziek | Overig Den Haag, gratis, www.thaf.nl
- 14:00 **BeachClean & Workout** | Wandeltocht/Sport | Scheveningen Bad, gratis, www.coastalgym.trainin.app
- 14:00 **Dinner In The Sky Scheveningen** |

- Culinair | Miss Maui Beach House, € 31,50 - € 250,00, www.dinnerintheskynederland.nl
- 14:30 **Kooman's Poppentheater - Swaffie de Zeehond (5+)** | Jeuugd | Kooman's Poppentheater, € 15,00, www.koomanspoppentheater.nl
- 15:00 **Koninklijk Conservatorium - Eindvoorstelling Dans** | Voorstelling/Dans | Amare, € 11,00 - € 22,50, www.amare.nl
- 15:00 **Dinner In The Sky Scheveningen** | Culinair | Miss Maui Beach House, € 31,50 - € 250,00, www.dinnerintheskynederland.nl
- 15:30 **BeachClean & Workout** | Wandeltocht/Sport | Scheveningen Bad, gratis, www.coastalgym.trainin.app
- 16:30 **Disney's FROZEN The Musical** | Jeuugd/Voorstelling/Musical | AFAS Circustheater, € 69,00 - € 109,00, www.stage-entertainment.nl, www.afascircustheater.nl
- 20:30 **International Pub Quiz** | Muziek/Klassieke muziek/Pop/Dance/Jazz/Wereldmuziek/Stappen | Plein, € 25,00 - € 30,00, www.pubquiztickets.nl
- 21:30 **Dinner In The Sky Scheveningen** | Culinair | Miss Maui Beach House, € 31,50 - € 250,00, www.dinnerintheskynederland.nl
- 22:00 **Boterwaag - Salsa Night** | Muziek/Dance/Stappen | De Boterwaag, gratis, www.boterwaag.nl

Donderdag 17 juli

- 09:30 **Zomeropenstelling Paleis Noordeinde en de Koninklijke Stallen** | Rondleiding/Koninklijk | Paleis Noordeinde, € 10,00, www.koninklijkeverzamelingen.nl
- 09:30 **Museon Omniversum - films** | Film/Jeuugd | Prachtige films op een gigantisch koepelscherm. Museon - Omniversum, € 14,50 - € 17,00, www.museon-omniversum.nl
- 10:00 **Willemsvaart** | Excursies/Rondleiding/Boottocht | Centrum Den Haag, € 5,00 - € 41,50,

- www.willemsvaart.nl
- 10:00 **Haagse Antiek- en Boekenmarkt** | Markt | Haagse antiek- en boekenmarkt Lange Voorhout, gratis, www.haagseantiekboekenmarkt.nl
- 10:00 **Rondleiding Tweede Kamer** | Excursies/Rondleiding/Jeuugd | Tweede Kamer, € 6,00, www.prodemos.nl
- 10:00 **Kinderspeurtocht in het panorama** | Jeuugd | Museum Panorama Mesdag, gratis, www.panorama-mesdag.nl
- 10:00 **Sea Life - Angry Birds** | Jeuugd | SEA LIFE Scheveningen, € 0,00 - € 23,00, www.visitsealife.com/scheveningen/
- 10:30 **Free Walking Tour The Hague** | Excursies/Rondleiding/Wandeltocht/Groepsuitjes | Free Walking Tour The Hague, gratis, www.freewalkingtourthehague.com
- 11:00 **Wijkmarkt Zeeheldenkwartier** | Markt | Het Zeeheldenkwartier, gratis, www.denhaag.nl
- 11:00 **Gilde Den Haag - Hofjeswandeling** | Excursies/Rondleiding/Wandeltocht | 't Goude Hoofd, € 4,00 - € 8,00, www.gildeendenhaag.nl
- 11:00 **Vlietvaart** | Excursies/Boottocht | Rondvaart Den Haag - Havenkantoor, € 9,50 - € 13,50, www.ooievaart.nl, www.vlietvaart.nl
- 12:00 **Zomeropenstelling Paleis Noordeinde en de Koninklijke Stallen** | Rondleiding/Koninklijk | Koninklijke Stallen, € 7,50, www.koninklijkeverzamelingen.nl
- 12:00 **Ooievaart - Grachtenrondvaart** | Excursies/Boottocht | Rondvaart Den Haag - Havenkantoor, € 9,50 - € 13,50, www.ooievaart.nl
- 12:30 **Dao Lu - Fire Dragon Den Haag** | Dans/Workshops | Amare, gratis, www.amare.nl
- 12:30 **Zomerwandeling ‘Van Buitenhof tot Bouwput’** | Excursies/Wandeltocht | ProDemos - Huis voor democratie en rechtsstaat, € 7,50, www.prodemos.nl
- 12:30 **Lunchwandeling van Buitenhof tot Bouwput** | Wandeltocht/Koninklijk | ProDemos - Huis voor democratie en rechtsstaat, € 5,00, www.prodemos.nl

- 14:00 **De Parade** | Festivals/Culinair/Jeuugd/Muziek/Pop/Voorstelling/Toneel/Dans | Westbroekpark, € 0,00 - € 27,50, www.deparade.nl
- 14:00 **Borrelplankje maken** | Groepsuitjes/Workshops | Willems Werkplaats, Boekhorststraat 120, Den Haag, € 60,00, www.willemswerkplaats.nl
- 14:00 **The Hague African Festival** | Festivals/Muziek/Wereldmuziek | Overig Den Haag, gratis, www.thaf.nl
- 14:00 **Dinner In The Sky Scheveningen** | Culinair | Miss Maui Beach House, € 31,50 - € 250,00, www.dinnerintheskynederland.nl
- 18:00 **Dinner In The Sky Scheveningen** | Culinair | Miss Maui Beach House, € 31,50 - € 250,00, www.dinnerintheskynederland.nl
- 19:30 **Jong KC Zomerfestival** | Muziek/Klassieke muziek/Jazz | Amare, gratis, www.koncon.nl
- 20:00 **Koninklijk Conservatorium - Eindvoorstelling Dans** | Voorstelling/Dans | Amare, € 11,00 - € 22,50, www.amare.nl
- 20:00 **PRISMA: Queerprogramma i.s.m. Hasan Gök** | Muziek/Voorstelling/Dans | Een geweldig Queer programma in Laaktheater! Laaktheater, € 8,00, www.laaktheater.nl
- 20:00 **Dinner In The Sky Scheveningen** | Culinair | Miss Maui Beach House, € 31,50 - € 250,00, www.dinnerintheskynederland.nl
- 20:30 **Kompaan's Pub Quiz** | Stappen | Kompaan Binnenhaven, € 5,00, www.kompaanpubquiz.nl
- 20:30 **Pink Floyd - Dark Side Of The Moon** | Film/Muziek/Pop | Museon - Omniversum, € 13,00, www.museon-omniversum.nl
- 21:00 **Millers Night Life** | Muziek/Dance/Stappen | Millers, gratis, www.millersdenhaag.nl
- 21:30 **Dinner In The Sky Scheveningen** | Culinair | Miss Maui Beach House, € 31,50 - € 250,00, www.dinnerintheskynederland.nl
- 23:30 **Paardcafé: DJ's All Night** | Muziek/Pop/Dance/Stappen | PAARD, gratis, www.paard.nl

Proef het seizoen

Voordelig én op z'n lekkerst

PLUS
Nectarines of
wilde perziken
Bak 1 kilo

4.39 - 4.59

Per bak

1.79

PLUS Nederlandse
aardbeien
Schaal 400 gram

3.99

Per schaal

2.99

PLUS Nederlandse
Snoepkomkommer Schaal 400 gram,
snoeppaprika's Schaal 300 gram
of snoeptomaten mix of rood Schaal 500 gram

2.79 - 3.49

Per schaal

2.50

5.58 - 6.98

2 schalen

4.50

LET OP: ACTIES ZIJN GELDIG VAN WOENSDAG 9 T/M DINSDAG 15 JULI

Max. 5x de aanbieding per klant, OP=OP



Bekijk alle acties op plus.nl/aanbiedingen

PLUS Frans Hemmeler / Fahrenheitstraat 436 // Den Haag / 070-3020006
PLUS Den Haag Ursulaland / Ursulaland 70-84 // Den Haag / 070-3853984
PLUS Heeswijkplein / Heeswijkplein 200 // Den Haag / 070-3359220
PLUS Kijkduin / Deltaplein 300 // Den Haag / 070-2083019

Exposities

1646

02/05/2025 tot 13/07/2025

Cihad Caner - Parrotting the Parrot | In de tentoonstelling 'Parotting the Parrot' onderzoekt Cihad Caner hoe verhalen over het verleden tot stand komen en wie de macht heeft om ze te bepalen.

Atrium Den Haag

20/01/2025 tot 31/12/2025

Topstuk Gezicht op Den Haag - Jan van Goyen (1650-1651)

01/07/2025 tot 23/07/2025

Niet Mijn Keuze

30/06/2025 tot 15/08/2025

Redesign Rietveld

07/07/2025 tot 18/07/2025

African Expo: Black Queens – Women Driving Change

CORPUS

17/03/2025 tot 31/12/2025

CORPUS reis door de mens | In CORPUS maak je kennis met de wonderen van het menselijk lichaam: jouw lichaam! Zie, voel en hoor hoe je ingenieuze lichaam werkt in een spectaculaire, zenuwprrikkelende 'reis door de mens'.

De Mesdag Collectie

01/01/2025 tot 02/03/2025

Permanente collectie | In het museum De Mesdag Collectie is de uitzonderlijke verzameling 19de-eeuwse kunst van de beroemde zeeschilder Hendrik Willem Mesdag en zijn vrouw Sientje Mesdag-van Houten te zien.

21/03/2025 tot 27/07/2025

Anne Geene - Buitengewoon | Ontdek hoe beeldend kunstenaar Anne Geene het alledaagse omtovert tot iets buitengewoons en laat je verrassen door haar vermogen om het ongeziene zichtbaar te maken en het gewone bijzonder.

Escher in Het Paleis

03/07/2025 tot 14/09/2025

Jehoshua Rozenman | De sculpturen van Jehoshua Rozenman ogen robuust en monumentaal, maar zijn juist opgebouwd uit kwetsbaar glas.

18/03/2025 tot 07/09/2025

Brieven vol bewondering | Van 18 maart t/m 7 september toont Escher in Het Paleis een bijzonder bruikleen, namelijk een zorgvuldig geschreven brief van de Escherliefhebber Hendrik Dekker. Daarin uit hij zijn bewondering voor de prent Reptielen (1943). Ook de handgeschreven reactie van Escher zelf is te zien op zaal.

01/01/2023 tot 31/12/2025

Permanente collectie | Een permanente tentoonstelling met 130 werken van de kunstenaar M.C. Escher gevestigd in het voormalige winterpaleis van koningin-moeder Emma.

Fotomuseum Den Haag

17/05/2025 tot 28/09/2025

Randa Mirza - Beirutopia | De Libanese fotograaf Randa Mirza onderzoekt in Beirutopia de dramatische veranderingen die haar geboortestad Beiroet heeft doorgemaakt. De afgelopen decennia is Libanon geteisterd door politieke, financiële en sociale crises.

17/05/2025 tot 31/08/2025

Lucas Foglia | Fotograaf Lucas Foglia brengt's werelds langste vlindermigratie in beeld. Elk jaar reist de distelvlinder tussen Afrika, het Midden-Oosten en Europa op zoek naar wilde bloemen.

Galerie Maurits van de Laar

29/06/2025 tot 27/07/2025

Fransje Killaars - Shelter Dress | In Shelter Dress toont Fransje Killaars drie ruimtelijke werken waarin ze stoffen in met camouflage motieven toepast.

Haagse Kunstkring

02/07/2025 tot 24/08/2025

Ledenpresentatie Haagse Kunstkring 'Duo's' | In juli en augustus presenteert de Haagse Kunstkring haar jaarlijkse ledenpresentatie 'Duo's'. Het thema is: 'Hou het simpel'.

Huis van het boek

08/03/2025 tot 24/08/2025

Mythes en mogelijkheden | Museum Huis van het boek presenteert vanaf 8 maart de tentoonstelling 'Mythes en mogelijkheden'. Over de grenzen van de werkelijkheid'.

27/05/2025 tot 17/08/2025

Philip Akkerman - Alfabet Zelfportretten | Een bijzondere tentoonstelling van de Haagse kunstenaar Philip Akkerman: Alfabet Zelfportretten. Deze kleurrijke serie van 26 nieuwe schilderijen vormt een intrigerend spel tussen identiteit, vorm en verbeelding.

advertentie



Nieuw cursusaanbod acrylschilderen van Atelier Mauve

Vanaf september, Barentszstraat 55A

Atelier Mauve biedt naast het bestaande cursusaanbod nieuwe lessen 'intuïtief abstract schilderen' aan in gemengde technieken. In kleine groepen ontvangen cursisten persoonlijke begeleiding en aandacht voor hun creatieve proces. Carolina de Kroes en Monique Yolande van Kempen, breed opgeleide en ervaren kunstenaars, delen hun passie en vakmanschap in een licht en sfeervol atelier. Als bonus kun je bij goed weer ook schilderen in de fijne tuin. Voor iedereen die zin heeft om vrij te experimenteren op een inspirerende toegankelijke plek.

Meer informatie (ook zomerworkshops): www.atelier-mauve.nl en 06 27 45 67 13

08/03/2025 tot 24/08/2025

Huis van Ludwig Volbeda | Van 8 maart t/m 24 augustus 2025 presenteert Huis van het boek de tentoonstelling 'Huis van Ludwig Volbeda' waarin het werk en de binnenwereld van tekenaar en schrijver Ludwig Volbeda centraal staan. De tentoonstelling biedt een blik in zijn overvolle schetsboeken, die dienen als verzamelplaats voor zijn fascinaties en ideeën. Hiermee eert het museum niet alleen Volbeda's werk, maar ook de kracht van nieuwsgierigheid en verbeelding.

Informatiecentrum Binnenhof Renovatie

01/05/2025 tot 31/08/2025

Keizerlijke ambities op het Binnenhof?

KM21

12/07/2025 tot 16/11/2025

Arna Mačkić & Aida Šehović - Cups of Memory

| Op 11 juli 2025 is het 30 jaar geleden dat de genocide in Srebrenica plaatsvond. De tentoonstelling Cups of Memory in Den Haag staat stil bij deze geschiedenis en onderzoekt hoe samen herdenken kan helpen bij verwerking en bewustwording.

Kinderboekenmuseum

01/01/2024 tot 31/12/2025

Papiria

01/01/2025 tot 31/12/2025

De eigenwijze kinderen van Annie M.G. Schmidt

01/01/2023 tot 31/12/2025

Back Street 14+

01/01/2022 tot 31/12/2025

Ik ben Kikker

01/01/2022 tot 31/12/2025

ABC met de dieren mee

Kunstmuseum Den Haag

29/03/2025 tot 31/08/2025

New New Babylon: Visions for Another Tomorrow

22/02/2025 tot 31/08/2025

Suze Robertson - Werken op papier

01/01/2024 tot 31/12/2025

Wonderkamers

23/11/2024 tot 26/10/2025

Grand Dessert - De geschiedenis van het toetje

Lange Voorhout

10/05/2025 tot 17/08/2025

Voorhout Monumentaal11/05/2025 tot

17/08/2025

Open Paviljoen

Louwman Museum

01/01/2023 tot 31/12/2025

Permanente collectie

09/09/2024 tot 31/12/2025

Sculpturen en trofeeën

04/07/2025 tot 31/08/2025

Fine Art on Wheels

05/09/2024 tot 31/12/2025

Kunst in beweging

09/09/2024 tot 31/12/2025

Meesterwerken in mobiliteit

05/09/0224 tot 31/12/2025

Schoonheid van snelheid

Mauritshuis

29/03/2024 tot 01/11/2025

Openbare restauratie De Stier van Paulus Potter in het Mauritshuis | Mauritshuis gaat De stier van Paulus Potter onderzoeken en restaureren in aanwezigheid van publiek.

Museon - Omniversum

15/02/2025 tot 31/12/2025

Tijdreistheater | Een fascinerende reis voor de hele familie door 4,5 miljard jaar geschiedenis. Ontdek hoe leven ontstond, groeide en verdween in vijf tijdperken inclusief dinosaurussen, vulkaanuitbarstingen, meteorietinslagen en ijstijden.

18/04/2025 tot 07/09/2025

Tot op de Draad | Een nieuwe tentoonstelling over de Tweede Wereld oorlog in voormalig Nederlands-Indië met nadruk op verhalen over Japanse bezitting in textiel!

Museum Beelden aan Zee

20/06/2025 tot 04/01/2026

Tania Kovats – Oceanic | Bezoek Oceanic, de eerste solotentoonstelling in Nederland van Tania Kovats. Ontdek indrukwekkende sculpturen, tekeningen en installaties die de schoonheid en kracht van water en natuur verkennen

14/03/2025 tot 31/12/2025

Permanente collectie | De collectie van museum Beelden aan Zee vindt haar oorsprong in de privéverzameling van het echtpaar Theo en Lida Scholten. In 1966 kochten zij hun eerste beeld. Na decennialang met groot plezier honderden beelden te hebben verzameld, namen de Scholten's het initiatief om een museum voor moderne beeldhouwkunst te stichten.

04/04/2025 tot 02/11/2025

Khaled Dawwa - Voici mon cœur | In het kader van tachtig jaar Vrijheid presenteert Museum Beelden aan Zee in 2025 de indrukwekkende installatie Voici mon cœur (Ziehier mijn hart) van de Syrische kunstenaar Khaled Dawwa (1985).

20/06/2025 tot 04/01/2026

Ryan Gander X Edgar Degas - Pas de Deux | Museum Beelden aan Zee presenteert vanaf juni een tentoonstelling die het werk van de Britse beeldend kunstenaar Ryan Gander (1976) en de Franse kunstschilder en beeldhouwer Edgar Degas (1834 - 1917) met elkaar in dialoog brengt.

Museum Bredius

21/06/2025 tot 28/09/2025

Oude Meesters uit Kyiv in Den Haag | Vanaf 21 juni toont Museum Bredius veertien meesterwerken uit Kyiv, gecombineerd met topstukken uit eigen collectie. De tentoonstelling laat de historische band tussen Oekraïne en Nederland zien via unieke schilderijen uit het Khanenko Museum.

Museum Panorama Mesdag

09/06/2021 tot 31/12/2025

Permanente collectie | Panorama van Scheveningen. Stap in het grootste schilderij van Nederland. Kijk 360 graden in het rond en onderga de magische illusie van het indrukwekkende

Panorama van Scheveningen uit 1881.

29/03/2025 tot 14/09/2025

Scarlett Hooft Graafland. Mesmerizing | Vanaf 29 maart 2025 zijn de betoverende beelden van fotograaf Scarlett Hooft Graafland (1973) te zien in Museum Panorama Mesdag.

Museum Sophiahof - van Indië tot nu

15/04/2025 tot 27/07/2025

Toko Holland | Ontdek Indische eetcultuur in expositie Toko Holland. Verhalen, smaken en tradities komen tot leven!

01/01/2025 tot 31/12/2025

Ons Land - Dekolonisatie, generaties, verhalen | De tentoonstelling Ons Land laat confronterende sporen van het koloniale verleden en de manier waarop die in de Nederlandse samenleving tot op heden resoneren. Middels intergenerationale familie verhalen wordt de bezoeker verder meegenomen naar de samenleving van toen.

Museum Voorlinden

22/03/2025 tot 31/08/2025

Stéphane Thidet – zonder titel (Le refuge) | Deze houten hut, ingericht met slechts een paar meubelstukken, lijkt op die gemaakt worden voor bergbeklimmers en wandelaars zodat ze daarin kunnen overnachten. Maar deze specifieke hut van Stéphane Thidet biedt niet de beschutting die je zou willen; van binnen komt het komt met bakken naar beneden. Die regen weerhoudt je ervan naar binnen te gaan – je kunt beter buiten blijven.

05/04/2025 tot 07/09/2025

Simone Post | Mierzoete tentoonstelling in Museum Voorlinden van ontwerper Simone Post, waarbij alles wat je gaat zien, is gemaakt van kleurrijke en eetbare snoepjes.

19/03/2025 tot 31/08/2025

Jacco Olivier – Revolution | Jacco Olivier brengt statische schilderkunst in beweging met Revolution, een geanimeerd hypnotiserend panorama vol zwevende sterren, ronddraaiende planeten en spiraalvormige sterrenstelsels. Door het grote formaat van de videoprojectie word je opgeslorpt, het is alsof je onderdeel bent van dit oneindig veranderend universum.

25/01/2025 tot 02/11/2025

The Life of Things | Dingen zijn overal. We maken ze, verzamelen ze, geven ze betekenis. Kunstenaars zien wat wij vaak over het hoofd zien, vervat in die dingen: verhalen, herinneringen, trauma's.

05/04/2025 tot 07/09/2025

I Love New Work

01/01/2025 tot 31/12/2025

Stilte op sokken-uur | Heb je weleens écht tegenover een kunstwerk gestaan? Eén op één, oog in oog, zonder afleiding van anderen om je heen? Beleef de kunst tijdens het stilte-op-sokken uur bij Voorlinden. Elke zaterdag- en zondagochtend vóór openingstijd van 10.00 tot 11.00 uur.

Pulchri Studio

21/06/2025 tot 13/07/2025

Cows at a Puddle | Door een dynamisch programma van tentoonstellingen, projecten en evenementen biedt Pulchri Studio ruimte aan jonge makers die de kunstwereld uitdagen en vernieuwen.

05/07/2025 tot 29/07/2025

Duizend en één traan - Kheradpicheh | Het project Duizend en één traan bestaat uit 1001 afgebeelde tranen. Elke traan is een icoon van verlies en veerkracht, een druppel uit een zee van menselijke ervaring.

05/07/2025 tot 28/07/2025

Melting Boundaries I The Chinese Contemporary Art 2025 | Deze speciale tentoonstelling

in Den Haag, met als thema "Blending Chinese and Western Cultures, Inspiring the New through the Ancient", wil een dynamisch platform bieden voor opkomende Chinese kunstenaars om hun talenten te tonen.

10/06/2025 tot 05/10/2025

Beelden in de binnentu

01/07/2025 tot 31/07/2025

Screentime - Joyce Ennik | Tegenover de ingang van de sociëteit zijn film- en videowerken te zien van de film- en videomakers van Pulchri Studio, die de barrières tussen film, video en beeldende kunst doorbreken.

05/07/2025 tot 29/07/2025

Eef de Graaf en André van Lier - Licht & Schaduw | Eef de Graaf en André van Lier presenteren hun bijzondere tentoonstelling "Licht & Schaduw", waarin twee meesters van de concrete kunst samenkomen met werken die spelen met perceptie, vorm en ruimte.

RKD – Nederlands Instituut voor Kunstgeschiedenis

01/10/2024 tot 31/08/2025

Herdenkingsmonumenten: Bevrijding in beeld | Bezoek het RKD – Nederlands Instituut voor Kunstgeschiedenis in Den Haag en ontdek de fascinerende tentoonstelling over herdenkingsmonumenten, ter gelegenheid van 80 jaar vrijheid.

Rijksmuseum de Gevangenpoort

01/01/2023 tot 31/12/2025

Permanente collectie | Museum de Gevangenpoort is een uniek middeleeuws poortgebouw in het centrum van Den Haag. Ooit was het een van de drie toegangspoorten tot het kasteel van de graven van Holland, waar nu het Binnenhof is. De Gevangenpoort geeft een spectaculair beeld van de wijze waarop gevangenen vanaf de 15de tot het begin van de 19de eeuw in ons land werden opgesloten, berecht en gestraft.

Royal Delft Museum

13/03/2025 tot 17/08/2025

Industrie aan de Schie - Van Gist tot Delfts Blauw | Ontdek hoe de Schie al eeuwenlang Delft verbindt met handel, innovatie en ambacht. Een verhaal vol makers, geschiedenis en industrieel erfgoed.

Stroom Den Haag

23/05/2025 tot 27/08/2025

Beloved Waters | Stroom Den Haag presenteert 'Beloved Waters': een krachtige groepstentoonstelling waarin vijf kunstenaars water benaderen als levend wezen vol rituelen, herinneringen en alternatieve perspectieven.

West Den Haag

25/02/2025 tot 31/12/2025

Permanente collectie West Den Haag

- Alphabetum XI De Bibliotheek

28/02/2025 tot 01/03/2026

Édouard Glissant - Hans-Ulrich Obrist's archive

28/02/2025 tot 01/08/2025

Life on Earth

28/02/2025 tot 01/08/2025

Anil Ramdas - In wat voor land leef ik eigenlijk?

28/02/2025 tot 01/08/2025

Mount Analogue Observatory

Westfield Mall of the Netherlands

22/05/2025 tot 19/10/2025

Bricks of Wonder | Bricks of Wonder - ontdek de kleurrijke LEGO expositie vol humor, herkenning en verwondering voor het hele gezin!

ADVERTENTIE



DenHaagPas

Altijd op de hoogte en eindeloos veel voordeel

◆ The City
The Beach
The Hague.

denhaag.com/pas

GEGEVENS VOOR DE UITAGENDA

De brongegevens voor deze weekagenda zijn afkomstig van The Hague & Partners. Vanwege de beperkte ruimte bevat de agenda een selectie van het totale culturele aanbod in de regio. Kijk voor het volledige programma en de omschrijvingen op www.denhaag.com. Tips kunt u (uiterlijk twee weken van tevoren) uitsluitend mailen naar info@denhaag.com



Stadsoase: groen achter de gevels

's Zomers is het in de stad zoeken naar schaduw en groen. In de serie Stadsoase tippen we de bijzonderste buurttuinen.
Deze week: rust en bezinning in de binnenstad.

Door Hester Heite

Groen goud

De Nutstuin ligt verstopt achter het oude bankgebouw aan de Riviervismarkt en het Ibis-hotel aan de Jan Hendrikstraat in het centrum van de stad. Maar Reinaldo (33) heeft de ingang tussen het hotel en de naastgelegen huisartsenpraktijk weten te vinden. “Dit is een rustige plek, uit de wind,” zegt hij, terwijl hij een hap neemt van een meegebracht broodje. “Ik heb iets gehaald bij de griek. Mag je hier je eigen eten meenemen, denk je?”

Dat mag. Er zit een lunchroom in het Nutshuis, met een terras in de tuin. En ook de ligstoelen aan de vijver zijn gereserveerd voor betalende bezoekers. Maar aan de tuintafel en op het gras is iedereen welkom. “Ik zit het liefst ergens waar ik niemand tot last ben,” vertelt Reinaldo. Aan zijn schoenen is te zien dat hij kilometers maakt. Rugzak om, petje op. “En ik hou van groen. Bomen geven een geur af waar je rustig van wordt, dat zorgt gelijk voor een vriendelijkere sfeer.”

Tuinmuur

Zelfs de muur van de aangrenzende parkeergarage is begroeid. De hangende tuin is indrukwekkend. Dat vindt ook een 73-jarige bezoeker die liever niet met haar naam in de krant wil. Zij bekijkt het geheel vanaf een stoeltje op het terras. “Ze hebben al een paar keer gezegd dat dat niet de bedoeling is, maar er is verder niemand...” En zo ziet de dame uit Voorburg het graag. “Lekker in de zon en toch rustig. Het is echt een verborgen plekje. Ik heb het vandaag pas ontdekt, terwijl ik er toch al jaren langskom. Je verwacht het niet hier. Ik weet wel meer van dit soort plekjes te vinden, maar waar, dat vertel ik niet, want dan wordt het er te druk.”

Binnenwereld

De kloostertuinen zijn zo mogelijk nog beter verborgen. En dat terwijl ‘geloven in ontmoeting’ het motto was van het stadsklooster aan het Westeinde, vertelt de laatst overgebleven broeder. “Het heeft een dubbele betekenis: het gaat om het bij elkaar brengen van mensen én van geloven,” aldus Frans Wils (84). “De tuin is er voor iedereen. Maar het is geen doorgaande route, dus het is vaak vrij rustig. Al worden er ook wel concerten, bijeenkomsten een buurtfeestjes georganiseerd.”

Een wandeling door **de Stadskloostertuin** is een belevenis, mede door de excentrieke inrichting. Overal staan beelden, als symbolen van verschillende religies. “Die komen toevallig op mijn pad,” aldus broeder Frans. “Er is in deze stad zoveel dat me inspireert en raakt.” Klassiek en modern, pracht naast prul: het mag er allemaal zijn. Net als iedereen die daarvan kan genieten. Voor hen zijn overal zitplekken: lange banken aan tafels of een enkele stoel, overdekt of in de schaduw van een van de vele bomen en allemaal met een zacht kussentje erop.

Gandalf

Hernán Schvartzman zit liever op het gras onder de 200 jaar oude es in **de Kloostertuin** bij de Barthkapel, aan de andere kant van de Prinsegracht. “Thuis zit en slaap ik ook op de grond, op een Japanse mat. Maar in de natuur voelt het nog beter,” vertelt de dirigent van het Haagse muziektheatergezelschap Opera2Day. “Dit is een magische plek. Het is om de hoek van cultureel centrum Concordia, waar we op het moment zes dagen per week repeteren voor onze nieuwe voorstelling ‘La Révolution de Carmen’. Elke lunchpauze kom ik hier, ook om even te mediteren.” Samen met zijn hond Gandalf, vernoemd naar de tovenaars uit ‘The Lord of the Rings’. “Want mijn pup is ook grijs en wijs.”



‘Je verwacht
het niet hier’

Het terras en de ligstoelen in de Nutstuin zijn gereserveerd voor betalende bezoekers; aan de tuintafel en op het gras is iedereen welkom. | Foto's: Eveline van Egdom



‘Dit is een
magische
plek’



Dirigent Hernán Schvartzman mediteert in zijn lunchpauze in de Kloostertuin bij de Barthkapel.

NUTSTUIN

Locatie: achter het Nutshuis aan de Riviervismarkt 5, ingang Jan Hendrikstraat. Open: tijdens kantooruren.

STADSKLOOSTERTUIN

Locatie: Westeinde 101, bereikbaar via het schoolplein van de Carolusschool. Open: woensdagmiddag en in het weekend tot zonsondergang.

KLOOSTERTUIN

Locatie: Brouwersgracht 2P, bereikbaar via onderdoorgang. Open: dagelijks van 07.00 tot 21.00 uur.

